

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

2021

Minna Mutila

YRITYKSEN TALOUDEN ANALYSOINTI ERI MENETELMILLÄ

– Case: Late-Rakenteet Oy

Minna Mutila

YRITYKSEN TALouden ANALYSOINTI ERI MENETELMILLÄ

- Case: Late-Rakenteet Oy

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää tilinpäätösinformaatioiden perusteella Late-Rakenteet Oy:n taloudellista tilaa ja kehitystä vuosien 2016–2020 aikana. Tavoitteena on luoda talouden seurantamenetelmiä yritykselle ja selvittää toimintatapamuutosten vaikutusta yrityksen taloudelliseen kehitykseen.

Teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään tilinpäätöstä, tilinpäätösanalyysia, tunnuslukuja, prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä, trendianalyysia ja kassavirta-analyysia. Tausta-aineistona käytetään tilinpäätökseen ja tilinpäätösanalyysiin liittyvää kirjallisuutta, internet-lähteitä ja lainsäädäntöä. Lähdeaineistona käytetään toimeksiantajayrityksen tilinpäätöstietoja vuosilta 2016–2020.

Empiirisessä osiossa toimeksiantoyrityksen tuloslaskelma ja tase oikaistaan tarpeellisin osin. Tilinpäätökset esitetään prosenttimuotoisina ja trendianalyysina. Valittujen tunnuslukujen avulla kuvataan toimeksiantoyrityksen taloudellista kehitystä. Kassavirtalaskelman avulla selvitetään toimeksiantoyrityksen rahavirtojen muutokset.

Opinnäytetyön lopputuloksena on, että toimeksiantoyrityksen taloudellinen kehitys on tarkasteluajanjakson aikana kohentunut. Kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnusluvut ovat kaikki parantuneet. Opinnäytetyön pohjalta toimeksiantoyritys tulee ottamaan käyttöönsä tunnusluvuista Quick ration, myyntisaatavien, ostovelkojen ja varaston kiertoajat sekä kassavirtalaskelman, jotka lasketaan välitilinpäätöksistä kahden kuukauden välein. Trendianalyysi laaditaan puolen vuoden välein.

ASIASANAT:

Tilinpäätösanalyysi, tunnuslukuanalyysi, prosenttilukumuotoinen tilinpäätös, kassavirta-analyysi

BACHELOR'S THESIS

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Business

2021 | number of pages 55

Minna Mutila

ANALYZING COMPANY'S FINANCES BY DIFFERENT METHODS

- Case: Late-Rakenteet Oy

The purpose of this thesis is to analyze Late-Rakenteet Oy's financial situation and development throughout the years 2016 to 2020 based on financial statement information. The goal is to develop financial monitoring methods for the enterprise and to research the effects changes in operation methods have on the enterprise's financial development.

The theory of financial statements, analysis of financial statements, key figures, percentage shaped financial statements, trend analysis and cash flow analysis are covered in theoretical frame of reference. Literature, internet sources and legislation associated with financial statements and financial statement analysis are used as background material. Commissioning enterprise's financial data from years 2016 to 2020 is used as a primary source material.

In the empirical section case company's loss income statement and balance sheet are rectified. The financial statement is presented in percentage shape and as a trend analysis. The financial development of the case company is expressed with chosen key figures. The cash flow calculation is utilized to examine company's usage of cash flow.

The results show that the case company's financial development has improved during the considered period. Profitability, financial solidity and liquidity key figures have all evolved. Based on this thesis, the commissioner will introduce Quick ratio, accounts receivable turnover, account payable turnover, inventory turnover and cash flow calculation, which are calculated at two months intervals. Trend analysis will be prepared at six months intervals.

KEYWORDS:

analysis of financial statements, key figures, percentage shaped financial statement, cash flow analysis

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
2 TILINPÄÄTÖS JA SEN ANALYSOINTI	8
2.1 Tilinpäätös	8
2.2 Analyysin vaiheet	13
2.3 Analyysin toteutus	14
3 TUNNUSLUKUANALYYSI, TUOSLASKELMAN JA TASEEN ANALYYSI SEKÄ KASSAVIRTA-ANALYYSI	16
3.1 Kannattavuuden tunnusluvut	16
3.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut	19
3.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut	25
3.4 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös	27
3.5 Trendianalyysi	28
3.6 Kassavirta-analyysi	29
4 LATE-RAKENTEET OY:N TILINPÄÄTÖKSIEN ANALYSOINTI	33
4.1 Tunnuslukujen analysointi	33
4.1.1 Kannattavuuden tunnusluvut	33
4.1.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut	38
4.1.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut	43
4.2 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös	44
4.3 Trendianalyysi	47
4.4 Kassavirtalaskelma	50
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	52
LÄHTEET	55

KAAVAT

Kaava 1 Liikevoittoprosentti (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 160)	17
Kaava 2 Käyttökateprosentti (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 160)	17
Kaava 3 Kokonaispääoman tuottoprosentti (Niskanen & Niskanen, 2004, 114.)	18
Kaava 4 Oman pääoman tuottoprosentti (Niskanen & Niskanen, 2004, 116.)	18
Kaava 5 Sijoitetun pääoman tuottoprosentti (Niskanen & Niskanen, 2004, 115.)	19
Kaava 6 Quick ratio -tunnusluku (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 165)	20
Kaava 7 Current ratio -tunnusluku (Yritystutkimus ry., 2017, 75)	21
Kaava 8 Nettokäyttöpääoma (Yritystutkimus ry., 2017, 74)	21
Kaava 9 Nettokäyttöpääomaprocentti (Yritystutkimus ry., 2017, 74)	22
Kaava 10 Myyntisaatavien kiertoaika (Niskanen & Niskanen, 2004, 123)	23
Kaava 11 Myyntisaatavien kiertonopeus (Niskanen & Niskanen, 2004, 123)	23
Kaava 12 Ostovelkojen kiertoaika ja kiertonopeus (Niskanen & Niskanen, 2004, 125)	24
Kaava 13 Varaston kiertoaika (Niskanen & Niskanen, 2004, 127)	24
Kaava 14 Varaston kiertonopeus (Niskanen & Niskanen, 2004, 127)	25
Kaava 15 Nettokäyttöpääoman kiertoaika (Niskanen & Niskanen, 2013, 400)	25
Kaava 16 Omavaraisuusaste (Niskanen & Niskanen, 2004, 131)	26
Kaava 17 Suhteellinen velkaantuneisuus (Niskanen & Niskanen, 2013, 59)	26
Kaava 18 Gearing-prosentti (Niskanen & Niskanen, 2013, 59)	27

KUVIOT

Kuvio 1 Liikevoittoprosentti 2016–2020	34
Kuvio 2 Käyttökateprosentti 2016–2020	35
Kuvio 3 Kokonaispääoman tuottoprosentti 2016–2020	35
Kuvio 4 Sijoitetun pääoman tuottoprosentti 2016–2020	36
Kuvio 5 Oman pääoman tuottoprosentti 2016–2020	37
Kuvio 6 Quick ratio 2016–2020	38
Kuvio 7 Current ratio 2016–2020	39
Kuvio 8 Nettokäyttöpääomaprocentti	40
Kuvio 9 Myyntisaatavien kiertoaika 2016–2020	41
Kuvio 10 Ostovelkojen kiertoaika 2016–2020	41
Kuvio 11 Kiertoaikojen yhdistelmät 2016–2020	43
Kuvio 12 Omavaraisuusaste	44

TAULUKOT

Taulukko 1 Kassavirtalaskelma (Yritystutkimus ry., 2017, 56)	31
Taulukko 2 Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma 2016–2020	45
Taulukko 3 Prosenttilukumuotoinen tase 2016–2020	47
Taulukko 4 Tuloslaskelman trendianalyysi 2016–2020	48
Taulukko 5 Taseen trendianalyysi 2016–2020	49
Taulukko 6 Kassavirtalaskelma 2016–2020	51

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö tehdään toimeksiantona turkulaiselle Late-Rakenteet Oy:lle. Late-Rakenteet Oy valmistaa rakennusten kantavia liimapuurakenteita ja tuotanto voidaan jakaa tuotteiden mukaan kahteen osaan: varastossa oleviin liimapuihin ja kohteen mukaan valmistettavaan liimapuurakenteisiin. Yrityksen asiakkaat sijoittuvat ympäri Suomea ja osa tuotannosta menee myös vientiin. Kirjanpitolain 1 luvun 4 a §:n mukaan Late-Rakenteet Oy luokitellaan tuloslaskelmansa, taseensa ja henkilöstönsä määrän perusteella pienyritykseksi (Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336). Late-Rakenteet Oy on perustettu vuonna 1989 jatkamaan Oy Laivateollisuus Ab:n toisen maailmansodan jälkeen aloittamaa liimapuu-tuotantoa.

Toimeksiantoyrityksessä on tapahtunut sukupolvenvaihdos vuonna 2019 ja opinnäytetyö kuuluu yhtenä osana yrityksessä käynnissä olevaa seurantamenetelmien kehittämistä. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää yrityksen taloudellinen asema ja sen kehittyminen vuosien 2016–2020 aikana.

Yrityksessä on aloitettu tuotannon toimintatapojen kehittäminen ennen sukupolven vaihdosta ja vuosien 2016–2020 aikana kehittämistä on jatkettu. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää miten toimintatapojen muutokset mahdollisesti heijastuvat talouden kehitykseen. Opinnäytetyön tavoitteena on tarjota uusille omistajille heidän tarvitsemaansa tietoa yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja kehittää seurantatyökalut tuleville vuosille.

Opinnäytetyön teoriaosuuden tausta-aineistona on käytetty tilinpäätökseen ja tilinpäätösanalyysiin liittyvää kirjallisuutta, osakeyhtiölakia, kirjanpitolakia, kirjanpitoasetusta sekä pien- ja mikroyritysoasetusta. Teoriaosuudessa käsitellään yleisesti tilinpäätöstä ja sen sisältöä. Tämän lisäksi teoriaosuudessa käsitellään tilinpäätösmenetelmiä, tilinpäätöksen oikaisua ja tilinpäätöksen analysointia. Empiriaosuuden aineisto on toimeksiantoyrityksen tilinpäätökset vuosilta 2016–2020.

Tilinpäätösanalyysia on käsitelty monessa opinnäytetyössä. Analyysit on laadittu pääsääntöisesti eri toimialojen yrityksille ja analysointi on aina yrityskohtaista. Analysoijan ja toimeksiantajan painotusten suunnat vaikuttavat analyysin lopputulokseen. Tästä opinnäytetyöstä on hyötyä ensisijaisesti toimeksiantajayritykselle ja sen omistajille. Opinnäytetyö toimii tilinpäätösanalyysin aiheesta kiinnostuneelle opiskelijalle perusteoksena.

2 TILINPÄÄTÖS JA SEN ANALYSOINTI

Suomessa kirjanpitoa ja tilinpäätöstä säädellään tarkasti kirjanpitolaisissa, kirjanpitoasetuksessa ja muissa laeissa kuten osakeyhtiölaissa. Kirjanpitolain 3 luvun 6 §:n mukaan yrityksen tulee laatia tilinpäätös neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä (Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336).

Tilinpäätöksessä tuloslaskelma osoittaa tilikauden aikaisen tuloksen. Kuvan yrityksen rahoitusasemasta tilinpäätöspäivänä antaa tase (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 24). Liitetiedot sekä mahdolliset rahoituslaskelma ja toimintakertomus täydentävät tilinpäätöstä.

2.1 Tilinpäätös

Yrityksen tilinpäätöstä ja sen antamaa informaatiota käyttävät hyväkseen yrityksen sidosryhmät. Näitä sidosryhmiä ovat muun muassa:

- omistajat ja sijoittajat
- yrityksen johto ja työntekijät
- rahoittajat
- tavarantoimittajat
- asiakkaat
- viranomaiset

(Kallunki, 2014, 19.)

Osakkeenomistajat ja mahdolliset sijoittavat käyttävät tilinpäätöksen antamaa informaatiota hyväkseen arvioidessaan yrityksen kykyä maksaa osinkoa. Vahvistetun taseen vapaa oma pääoma määrittää maksettavan osingon määrän. Vapaa oma pääoma koostuu tilikauden ja edellisten tilikausien voitoista sekä rahastoista, jotka eivät kuulu sidottuun omaan pääomaan. Sidotun oman pääoman rahastot ovat arvonkorotusrahalisto, käyvän arvon rahasto ja uudelleenarvostusrahalisto. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624, 8 luku 1 §.)

Yrityksen johto ja sen työntekijät ovat kiinnostuneita yrityksen kyvystä maksaa korvausta työsuorituksista ja mahdollisia kannustin- ja palkkiokorvauksia. Tavarantoimittajat saattavat perustaa myyntipäätöksensä ja asiakkaat ostopäätöksensä yrityksen

tilinpäätöstietoihin. Viranomaiset käyttävät tilinpäätöksen antamaa informaatiota hyväkseen. Esimerkiksi verottaja määrää yhteisöveron suuruuden yrityksen tilinpäätöksen perusteella. (Kallunki, 2014, 19.)

Kirjanpitolain 3 luvun 2 §:n 1. momentissa sanotaan, että ”tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olennaisuusperiaatteen mukaan ottaen huomioon kirjanpitovelvollisen harjoittaman toiminnan laatu ja laajuus” (Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336). Yrityksen koko ja toiminnan laatu määrittävät sen minkälaisia tietoja yrityksen tilinpäätökseltä vaaditaan. Yritykset ovat kokonsa mukaan jaettu kirjanpitolaissa suuryrityksiin, pienyrityksiin ja mikroyrityksiin. Pien- ja mikroyritysasetus tuli voimaan 1.1.2016, jolloin pien- ja mikroyritysten tilinpäätösten sisältövaatimukset kevenivät huomattavasti.

Kirjanpitolain 1 luvun 4 §:ssä määritellään mikroyrityksen, pienyrityksen ja suuryrityksen rajat. Lain mukaan rajat määrittävät taseen, liikevaihdon ja henkilöstön määrän mukaan. Arvot huomioidaan päättyneeltä ja sitä välittömästi edeltäneeltä tilikaudelta.

Mikroyrityksellä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, jolla enintään yksi seuraavista kolmesta raja-arvoista ylittyy:

- taseen loppusumma 350 000 euroa
- liikevaihto 700 000 euroa ja
- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä.

Pienyrityksellä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, jolla enintään yksi seuraavista kolmesta raja-arvoista ylittyy:

- taseen loppusumma 6 000 000 euroa
- liikevaihto 12 000 000 euroa ja
- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä.

Suuryrityksellä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, jolla ylittyy vähintään kaksi seuraavista raja-arvoista:

- taseen loppusumma 20 000 000 euroa
- liikevaihto 40 000 000 euroa ja
- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 250 henkilöä (Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336).

Kirjanpitolain 3 luvun 3 §:n mukaan tilinpäätöstä laadittaessa ja tilinavausta tehtäessä kuuluu noudattaa seuraavia yleisiä periaatteita:

- oletus toiminnan jatkuvuudesta
- johdonmukaisuus
- sisältöpainotteisuus
- varovaisuus
- suoriteperusteisuus
- erillisarvotus
- tasejatkuvuus
- nettotamiskielto (Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336).

Täydellinen kirjanpitolainsäädännön noudattaminen tuloslaskelmaa, tasetta, rahoituslaskelmaa ja liitetietoja laadittaessa yleensä johtaa oikean ja riittävän kuvan muodostumiseen (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 43).

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma kertoo vähennyslaskun tavoin yrityksen tulonlähteet ja menojen kohteet tilikauden aikana. Yritys voi laatia tuloslaskelman kululajikohtaisesti tai toimintokohtaisesti, jotka esitetään kirjanpitoasetuksen 1 luvussa (Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339). Salmen mukaan (2010, 6) suomalaiset yritykset käyttävät yleensä kululajikohtaista tuloslaskelmaa. Kululajikohtaisessa tuloslaskelmassa kulut on jaoteltu kululajien mukaan (Rasinaho, 2019, 35).

Ylimpänä tuloslaskelmassa on varsinaisesta toiminnasta syntynyt liikevaihto. Liikevaihtoon lisätään tilikauden aikaisia muita tuottoja ja siitä vähennetään kuluneen tilikauden aikaisia kuluja. Alimmaisena tuloslaskelmassa on tilikauden voitto/tappio. Voittoa/tappiota ennen tuloslaskelmassa esitetään yrityksen tilikauden vero, joka vuodelta 2020 on 20 % yrityksen verotettavasta tuloksesta. Yrityksen sidosryhmät pystyvät selvittämään tuloslaskelman avulla yrityksen taloudellisen suorituskyvyn. Tuloslaskelman yhtenä tehtävänä on selvittää tilikauden jakokelpoinen voitto. (Niskanen & Niskanen, 2004, 17.)

Tase

Tase kertoo yrityksen tilinpäätöspäivän aikaisen taloudellisen aseman (Rasinaho, 2019, 40). Tase jaetaan vastaavaan ja vastattavaan. Vastaava puoli jaetaan pysyviin

vastaaviin ja vaihtuviin vastaaviin. Vastattavaa puolestaan jaetaan omaan pääomaan ja vieraaseen pääomaan.

Vaihtuvat vastaavat tuottavat tuloa vain yhtenä tilikautena ja vastaavasti pysyvät vastaavat tuottavat tuloa useampana tilikautena (Kaisanlahti & Leppiniemi, 2018, 169). Pysyviin vastaaviin kirjataan esimerkiksi sijoitukset, koneet ja kalusto sekä aineettomat oikeudet. Vaihtuviin vastaaviin puolestaan kirjataan esimerkiksi vaihto-omaisuus, aineet ja tarvikkeet sekä saamiset.

Vastattavaa puolella, oman pääoman alla on kirjattuna muun muassa yrityksen osakepääoma, edellisten tilikausien voitto/tappio ja tilikauden voitto/tappio. Oma pääoma kertoo yrityksen vakavaraisuudesta ja vapaa oma pääoma kertoo omistajille yrityksen mahdollisuudesta jakaa osinkoa (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 124).

Yrityksen vieras pääoma esitetään taseen vastattavaa puolella viimeisenä eränä ja vieras pääoma tulee jakaa lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan. Pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa esitetään kaikki sellaiset erät, jotka eräänntyvät maksettavaksi yli vuoden päästä. Lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan tulee kirjata sellaiset velat, jotka eräänntyvät maksettavaksi seuraavien 12 kuukauden aikana. Lyhytaikainen vieras pääoma sitoo yrityksen tulorahoitusta tulevan tilikauden aikana.

Liitetiedot

Tilinpäätöksessä tulee esittää liitetiedot, jotka täydentävät yrityksen tuloslaskelmaa ja tasetta. Liitetietojen antamisesta on säädetty kirjanpitolaissa ja pien- ja mikroyrityssasetuksessa (Kaisanlahti & Leppiniemi, 2018, 291). Liitetietojen tulee täydentää tilinpäätöksen antamaa oikeaa ja riittävää kuvaa yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Pien- ja mikroyrityksen asetuksen 1 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan pien- ja mikroyritykset ovat vapautettuja toimintakertomuksen laatimisesta. Pien- ja mikroyrityksen asetuksen luvuissa 3 ja 4 määritetään mitä tietoja pien- ja mikroyritysten liitetiedoissa on oltava. Yrityksen kokoluokka määrittää sen, mitä vaatimuksia asetuksen 3. ja 4. luvussa liitetiedoille on asetettu. (Rasinaho, 2019, 55.)

Rahoituslaskelma ja toimintakertomus

Suuryritykset sekä yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt ovat velvollisia laatimaan rahoituslaskelman. Kirjanpitoasetus määrittää mitä tietoja rahoituslaskelmassa tulee olla ja miten se tulee laatia. Pien- ja mikroyrityksiltä on poistettu velvollisuus laatia

rahoituslaskelma. Rahoituslaskelmasta saatavan informaation avulla täydennetään tuloslaskelman ja taseen antamaa kuvaa yrityksen taloudellisesta tilanteesta. (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 152.)

Rahoituslaskelma laaditaan maksuperusteisesti ja siinä esitetään liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Esimerkiksi liiketoiminnan rahavirran avulla selviää, onko yritys pystynyt tilikauden aikana liiketoiminnan kautta saamaan riittävästi rahavirtoja kulujen kattamiseksi, osinkojen maksamiseksi omistajille, velkojensa maksamiseksi ja mahdollisten uusien investointien tekemiseksi. (Kaisanlahti & Leppiniemi, 2018, 274.)

Kirjanpitolautakunta on antanut yleisohjeen 30.1.2007 rahoituslaskelman laatimiseen. Yleisohjeen mukaan yritys voi laatia rahoituslaskelman joko suoralla menetelmällä tai epäsuoralla menetelmällä. Kirjanpitolautakunnan ohje rahoituslaskelman laatimiseksi on yleisohje ja kirjanpitovelvollinen voi poiketa ohjeesta, mikäli rahoituslaskelmasta saadaan oikea ja riittävä kuva. (Kirjanpitolautakunta, 2007)

Rahoituslaskelmasta käytetään joskus nimitystä kassavirtalaskelma, kuten Koski (Koski, 92) kirjassaan esittää. Yritystutkimuksen kassavirtalaskelma on vähennysmuotoinen laskelma, joka päättyy aina 0,00 euroon. Rahoituslaskelmassa liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat esitetään omina erinään, jotka lopuksi lasketaan yhteen. (Yritystutkimus ry., 2017, 62.)

Toimintakertomuksen avulla pyritään täydentämään tilinpäätöstä. Kirjanpitolain 3 luvun 1–3 §:ssä sanotaan, että toimintakertomuksessa kuuluu esittää yrityksen kehittyminen, kuvata yrityksen tuloksellisuutta ja taloudellista tilannetta, sekä kertoa merkittävämät riskit ja epävarmuustekijät. Toimintakertomukselle on asetettu kirjanpitolain 3. luvussa muitakin vaatimuksia esimerkiksi tulevan kehityksen arvioiminen. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen välillä ei saa esiintyä toisistaan poikkeavia tietoja. (Kirjanpilolaki 30.12.1997/1336) Pien- ja mikroyrityksiltä on poistettu velvollisuus laatia toimintakertomus.

Tilinpäätöksen vahvistaminen ja rekisteröinti

Osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:n 1. momentin mukaan yhtiökokouksen on vahvistettava tilinpäätös ja myönnettävä vastuuvapaus hallituksen jäsenille kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Osakeyhtiölain 8 luvun 10 § 1. momentissa puolestaan sanotaan, että yhtiön hallituksen tulee rekisteröidä tilinpäätös kahden kuukauden kuluttua sen

vahvistamisesta ja ilmoittaa yhtiökokouksen päätös voitonjaosta. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624)

Yrityksien tilinpäätöksiä ei välttämättä pysty vertaamaan suoraan toisiinsa. Vaikka yrityksiä velvoittavat lakiin ja asetuksiin sidotut kaavat tuloslaskelmasta ja taseesta sekä lain vaatimus oikeasta ja riittävästä taloudellisesta kuvasta, on tilinpäätöksen laatijalle normistoissa annettu vapaus omaan harkintaan. Yritys voi harjoittaa esimerkiksi verosuunnittelua, jolloin sen tietojen vertaaminen suoraan toisen yrityksen tietoihin voi antaa vääristyneen tai poikkeavan tuloksen vertailtaessa yrityksiä keskenään. Myöskin yritykset saattavat olla eri kokoisia, jolloin tilinpäätösten vertailu absoluuttisilla luvuilla ei kerro yritysten oikeaa taloudellista tilaa toisiinsa nähden. Tilinpäätösanalyysien avulla on pyritty poistamaan edellä mainitun kaltaisia vertailtavuuteen liittyviä ongelmia.

2.2 Analyysin vaiheet

Tilinpäätöksen analysointi voidaan jakaa kolmeen eri osaan. Ensimmäisenä vaiheena on tilinpäätöksen eli toisin sanoen tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen muokkaaminen. Tilinpäätöksen muokkaamisen tavoitteena on muuttaa lähtötiedot vakiomuotoisiksi. Vakimuotoisuuden tavoite on saada tilinpäätösaineisto sellaiseen muotoon, jossa tilinpäätöksen tietoja on helpompi vertailla joko saman yrityksen edeltävien vuosien tilinpäätöksiin tai toisten yritysten tilinpäätöksiin. (Niskanen & Niskanen, 2004, 19.)

Tilinpäätöstä muokattaessa ei ole kuitenkaan tarkoitus korjata vääristä kirjauksista syntyneitä virheitä. Oikaistaessa yrityksen tuloslaskelmaa ja tasetta tarkoituksena on saada mahdollisimman oikea ja vertailukelpoinen kuva yrityksen liiketoiminnasta sekä sen taloudellisesta asemasta. (Yritystutkimus ry., 2017, 7, 18, 51.)

Oikaistaessa tuloslaskelmaa siitä pyritään poistamaan sellaiset satunnaiset erät, jotka eivät kuulu yrityksen normaalin liiketoiminnan piiriin. Tällainen satunnainen erä voi olla esimerkiksi huomattavan suuruinen maksettu tai saatu vahingonkorvaus. Otettaessa satunnaisia eriä huomioon on muistettava painottaa ennemminkin niiden euromäärää kuin niiden satunnaisuutta. Pienemmissä yrityksissä voivat omistajat työskennellä ilman minäkäänlaista palkkaa. Tällainen kulukirjauksen puuttuminen oikaistaan tuloslaskelmaan palkkakorjauksen avulla. (Syvänperä & Lindfors, 2014, 95-96.)

Yrityksen mahdollisesti leasing sopimuksella hankkimat tuotannon laitteet eivät välttämättä näy yrityksen taseessa. Oikaistaessa tasetta leasing sopimukset siirretään

pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin. Jos koneen euromäärä ei ole oleellinen, se voidaan jättää oikaisematta. (Syvänperä & Lindfors, 2014, 96-97.) Edellä olevat tuloslaskelman ja taseen oikaisut ovat esimerkkejä, joita tilinpäätöksen oikaisua tehtäessä voi tulla analysoijalle eteen.

Analyysin toisessa vaiheessa valitaan käyttötarkoituksiin sopivat menetelmät. Analyysin käyttötarkoitus määrittelee sen, mitä analyysitapoja tekijän on tarkoituksenmukaista suorittaa. (Niskanen & Niskanen, 2004, 19.)

Yrityksen taloudellista edistymistä selvitetään kolmannessa vaiheessa erilaisten analyysitekniikoiden ja vertailukohteiden avulla. Analyysimenetelmiä ovat prosenttilukumuotoinen tilinpäätös, trendianalyysi, tunnuslukuanalyysi ja kassavirta-analyysi. (Niskanen & Niskanen, 2004, 19.) Tilinpäätöksistä on saatavissa laajoja numeerisia tietoja ja jotta näitä tietoja voidaan tulkita oikein, on ne tiivistettävä ja analysoitava oikein (Kallunki, 2014, 202).

2.3 Analyysin toteutus

Jyrki ja Mervi Niskanen kirjoittavat kirjassaan (2004, 9), että arkikielessä käytetään usein harhaanjohtavasti tilinpäätösanalyysi-termiä käsittämään erilaisia analyyskejä, joita tehdään tilinpäätöksen pohjalta. Tilinpäätöksiä voidaan kuitenkin analysoida useammalla eri tavalla, joista vain yhtä kutsutaan tilinpäätösanalyysiksi. Tilinpäätösanalyysissa tunnuslukuanalyysista saatuja tietoja yhdistetään yrityksestä muualta saatuihin ei-numeraalisiin tietoihin (Kallunki, 2014, 203).

Kun tilinpäätöksistä on laadittu tekniset analysoinnit, analysoijan tärkeimmäksi tehtäväksi jää tulosten arviointi sekä niihin johtaneiden syiden selvittäminen. Tunnuslukuja voi vertailla saman yrityksen aikaisempien vuosien tunnuslukuihin tai saman toimialan toisiin yrityksiin. Kun yritystä analysoidaan suhteessa muihin saman alan yrityksiin, puhutaan ajallisesta poikkileikkausanalyysista ja vertailtaessa yrityksen omaa taloudellista kehitystä eri vuosien välillä puhutaan aikasarja-analyysista. Aikasarja-analyysissa voidaan tehdä päätelmiä yrityksen taloudellisen kehityksen muutoksista. (Niskanen & Niskanen, 2004, 20.)

Muutettaessa tilinpäätöstiedot suhdelukumuotoisiksi, pystytään poistamaan yritysten koerojen tuomat valuuttamääräiset erot. Suhdelukumuotoisuudella poistetaan myös saman yrityksen eri vuosien väliset suhdanne-erot. Esimerkiksi inflaatio lisää

tilinpäätöksien eroja eri vuosien välillä. (Kallunki, 2014, 204-205.) Suhdeluvut voidaan kertoa myös sadalla, jolloin tulokset ovat prosenttimuotoisia.

3 TUNNUSLUKUANALYYSI, TULOSLASKELMAN JA TASEEN ANALYYSI SEKÄ KASSAVIRTA-ANALYYSI

Suppeimpana analyysinä voidaan pitää tunnuslukuanalyysia, jossa yrityksen tilinpäätöksestä tehdään päätelmiä harvojen ja vakioitujen tunnuslukujen perusteella. Perinteisesti tunnusluvut ovat suhdelukumuotoisia ja ne mittaavat yrityksen eri osatekijöitä esimerkiksi kannattavuutta, rahoitusrakennetta ja maksuvalmiutta. Luotettavien johtopäätösten tekemiseen yhdestä yrityksestä tarvitaan useamman vuoden tilinpäätöksien tunnusluvut. Vertailtaessa taas yrityksen tunnuslukuja saman toimialan yritysten tunnuslukuihin, voidaan johtopäätöksiä tehdä myös yhden vuoden tunnuslukujen perusteella. (Niskanen & Niskanen, 2004, 20, 111.)

Tilinpäätösaineiston oikeellisuus vaikuttaa siihen, kuinka tarkkoja arvoja tunnusluvuilla saa. Tunnusluvun tehokkuuteen taas vaikuttaa olennaisesti, kuinka hyvin tunnusluku pystyy mittaamaan sitä asiaa, jota sen on tarkoitus mitata. Toinen tunnusluvun tehokkuuteen vaikuttava seikka on kuinka vähän tunnusluku antaa sattumanvaraisia tuloksia. Mitä pienempi tulosten hajonta on, sitä luotettavampi on tunnusluku. (Niskanen & Niskanen, 2004, 111.)

3.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Kannattavan yrityksen liiketoiminta kattaa tilikaudella syntyneet kulut, tuottaa voittoa ja maksaa omistajilleen tuottoa. Kannattavuuden tunnuslukuja voidaan käsitellä kahdella eri tavalla. Ensimmäinen tapa on verrata tulosta liikevaihtoon, joka kertoo kuinka paljon katetta yritys on saanut aikaiseksi myynnillään. Tavassa, jossa yrityksen tulosta verrataan liikevaihtoon, voidaan kutsua myös voittoprosenttitavaksi. Yritys voi tavoitella hyvää kannattavuutta kahdella eri tavalla, joko myymällä suuremman määrän pienemmällä katteella tai pienemmän määrän suuremmalla katteella. Voittoprosentti ei sovellu eri yritysten väliseen vertailuun, vaan se soveltuu paremmin yrityksen oman kannattavuuden kehityksen kuvaamiseen. (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 160).

Toinen tapa on verrata yrityksen tulosta pääomaan. Pääomaan verrattavat tunnusluvut kertovat, kuinka paljon yritys on pystynyt ansaitsemaan vuosikorkoa pääomalle. Pääoman tuottoprosenttia voidaan laskea omalle pääomalle, vieraalle pääomalle tai

kokonaispääomalle. Tunnusluvun valinta riippuu siitä mistä näkökulmasta tuottavuutta halutaan tarkastella analyysissa. (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 161.)

Liikevoittoprosentti

Liikevoittoprosentti on yleisin voittoprosenttia kuvaava tunnusluku. Liikevoittoprosentti lasketaan seuraavalla kaavalla 1:

$$\text{Liikevoittoprosentti} = \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Kaava 1 Liikevoittoprosentti (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 160)

Liikevoittoprosenttia on hyvä käyttää yhden yrityksen taloudellisen edistymisen seuraamiseen. Sitä voidaan käyttää jossain määrin saman toimialan yritysten vertaamiseen, mutta eri toimialojen yritysten vertaamiseen tunnusluku ei oikein sovellu. Tunnusluvun yhtenä hyvänä puolena voi pitää sitä, että se asettaa velkaiset ja velattomat yritykset samaan asemaan. (Niskanen & Niskanen, 2004, 113.)

Tunnusluvussa näkyvät yrityksen toimintatapojen tai toiminnan painopisteissä tapahtuneet muutokset ja kannattavuuden muutokset. Tunnusluvussa tapahtuneille muutoksille olisi hyvä löytyä selitys. (Kaisanlahti ym. 2017, 168.)

Käyttökateprosentti

Toinen voittoprosenttia kuvaava tunnusluku on käyttökateprosentti, joka lasketaan kaavan 2 mukaan. Käyttökate saadaan lisäämällä liikevoittoon poistot ja arvonalentumiset (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 160.)

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Kaava 2 Käyttökateprosentti (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 160)

Positiivinen käyttökateprosentti osoittaa yrityksen pystyvän liiketoiminnallaan kattamaan lyhytvaikutteiset kulunsa ennen pitkävaikutteisia kulujaan (Koski, 2017, 80).

Kokonaispääoman tuottoprosentti

Kokonaispääoman tuottoprosentti muodostetaan siten, että rahoituskuluja, veroja ja nettotulosta verrataan kokonaispääomaan, joka on sitoutunut yrityksen toimintaan (Niskanen & Niskanen, 2004, 114). Kokonaispääoman tuottoprosentti lasketaan kaavan 3 mukaisesti:

$$\text{Kokonaispääoman tuottoprosentti} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot (12 kk)}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kaava 3 Kokonaispääoman tuottoprosentti (Niskanen & Niskanen, 2004, 114.)

Tunnusluku kertoo yrityksen kannattavuudesta eivätkä erilaiset verotustekniikat ja verosuunnittelut vaikuta tunnusluvun lopputulokseen. Yritysten tekemät mahdolliset arvonnkorotukset vaikuttavat tunnuslukuun laskien kokonaispääoman tuottoprosentin arvoa. Kokonaispääomalle annetuissa ohjearvoissa yli 10 % arvo arvioidaan hyväksi, 5–10 % arvo tyydyttäväksi ja alle 5 % arvo heikoksi. (Yritystutkimus ry., 2017, 67.)

Oman pääoman tuottoprosentti

Oman pääoman tuottoprosentissa jakajana voidaan käyttää tilikauden alun ja lopun keskimääräistä arvoa tai tilikauden alun arvoa. Oman pääoman tuottoprosentti lasketaan kaavan 4 mukaan seuraavasti:

$$\text{Oman pääoman tuottoprosentti} = \frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

Kaava 4 Oman pääoman tuottoprosentti (Niskanen & Niskanen, 2004, 116.)

Oman pääoman tuottoprosentti kertoo, kuinka paljon yritys pystyy tekemään tuottoa omistajiensa yritykseen sijoittamalle pääomalle (Niskanen & Niskanen, 2004, 116). Oman pääoman tuottoprosentille ei ole asetettu ohjearvoja vaan yrityksen omistajien

asettama tuottovaatimus määrittää tunnusluvun tavoitetason (Yritystutkimus ry., 2017, 68).

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti lasketaan kaavan 5 mukaan, jossa jakajana on omistajien ja velkojien sijoittama pääoma. Sijoitetulla pääomalla tarkoitetaan oikaistua omaa pääomaa ja sijoitettua vierasta pääomaa (Niskanen & Niskanen, 2004, 115). Oikaistua omaa pääomaa lasketaan lisäämällä taseen omaan pääomaan poistoero ja vapaaehtoiset varaukset sekä vähentämällä oman pääoman oikaisut (Yritystutkimus ry., 2017, 66).

Vierasta pääomaa ovat kaikki ulkopuoliset velat, joista maksetaan korkoa ja mukaan lasketaan myös nollakorkoiset lainat. Sijoitetun pääoman tuotto prosentin varsinaisena vertailukohtana toimivat yrityksen keskimääräiset pääomakustannukset. Tunnusluku kertoo, miten paljon yritys on pystynyt hankkimaan tuottoa yritykseen sijoitetulle, korolliselle tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle. (Niskanen & Niskanen, 2004, 115.) Yritystutkimuksen (Yritystutkimus ry., 68) mukaan tunnusluvulle ei voida antaa ohjearvoja, mutta sen olisi hyvä olla vähintään yhtä suuri kuin vieraan pääoman rahoituskuluprosentti.

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot (12 kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma}} \times 100$$

Kaava 5 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (Niskanen & Niskanen, 2004, 115.)

Yritystutkimus suosittelee, että tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona. 12 kuukauden mittaisesta tilikaudesta poikkeavat tilikaudet tulisi suhteuttaa siten, että luvut vastaavat 12 kuukauden mittaista tilikautta. Esimerkiksi 18 kuukauden mittaisen tilikauden luvut tulisi jakaa 18:lla ja kertoa 12:lla. (Yritystutkimus ry., 2017, 66.)

3.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Yrityksen jokapäiväistä kykyä selviytyä sen juoksevista kuluista kutsutaan maksuvalmiudeksi. Maksuvalmiuden tunnusluvut pohjautuvat taseesta saataviin lyhytvaikutteisiin eriin, joita kutsutaan käyttöpääomaksi tai liikepääomaksi. (Niskanen & Niskanen, 2013, 61.) Mitä parempi yrityksen maksuvalmius on, sitä todennäköisemmin yritys selviää juoksevista kuluistaan. Hyvä maksuvalmius saattaa vaikuttaa myös tavarantoimittajien

myöntämiin maksuehtoihin. (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 164.) Lisärahoituksen käyttöä, yliaikakorkojen maksamista ja erääntyneitä maksuja voidaan pitää huonona maksuvalmiutena, kun taas koskematon shekkitililiimiitti ja kassa-alennusten käyttö osoittavat yrityksen hyvää maksuvalmiutta. (Yritystutkimus ry., 2017, 74.)

Maksuvalmiutta voidaan kuvata joko staattisesti tai dynaamisesti. Dynaamisessa maksuvalmiudessa tutkitaan yrityksen tulorahoituksen riittävyyttä veloitteiden hoitamiseen tilikauden aikana. Dynaamista maksuvalmiutta käsitellään kassavirtalaskelman avulla. Tilinpäätöshetkellä tarkasteltavaa maksuvalmiutta kutsutaan staattiseksi maksuvalmiudeksi. Staattisessa maksuvalmiudessa mitataan yrityksen nopeasti rahaksi muutettavan omaisuuden suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin. (Yritystutkimus ry., 2017, 74.)

Quick ratio

Quick ratio -tunnusluvulla verrataan rahoitusomaisuuden määrää lyhytaikaisen vieraan pääoman määrään. Quick ration kaavassa osoittajassa on yrityksen rahoitusomaisuus. Jakajassa on lyhytaikainen vieras pääoma, josta on vähennetty saadut ennakot. Saadut ennakot eivät ole samanlaista pääomaa kuin muu vieras pääoma, koska saatuihin ennakkoihin ei yleensä kuulu takaisinmaksuvelvollisuutta. (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 165.) Maksuvalmius lasketaan seuraavalla kaavalla 6.

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kaava 6 Quick ratio -tunnusluku (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 165)

Jos nopeasti rahaksi muutettava omaisuus riittää ylittämään lyhytaikaiset velat, tunnusluku saa arvon yli 1, jolloin maksuvalmiuden katsotaan olevan hyvä. Arvon ollessa 0,5–1 maksuvalmius on tyydyttävällä tasolla ja heikolla tasolla arvon ollessa alle 0,5. (Yritystutkimus ry., 2017, 75.)

Tunnusluku kertoo, kuinka yrityksen rahat ja nopeaksi rahaksi muutettava omaisuus riittävät kattamaan yrityksen lyhytaikaiset velat. Quick ratio -tunnusluku kertoo yrityksen maksuvalmiuden tietyllä hetkellä, esimerkiksi tilinpäätöshetkellä. Tästä johtuen pk-yrityksissä tunnuslukua kannattaisi laskea useammin ja seurata tunnusluvun arvon kehitystä. Jos tunnusluvun arvo on nouseva, yrityksen maksuvalmius on hyvä, mutta tunnusluvun laskiessa on yrityksen maksuvalmiuteen odotettavissa vaikeuksia. (Koski, 2017, 83.)

Current ratio

Current ratio -tunnusluku on pitkäaikaisemmän maksuvalmiuden mittari, joka lasketaan kaavan 7 mukaan. Tunnusluvussa verrataan rahoitusomaisuuden lisäksi vaihto-omaisuutta lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Lyhytaikaisesta vieraasta pääomasta on vähennetty saadut ennakot kuten Quick ratio -tunnusluvussa. (Yritystutkimus ry., 2017, 75.)

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kaava 7 Current ratio -tunnusluku (Yritystutkimus ry., 2017, 75)

Yritystutkimus on antanut Current ratio -tunnusluvulle ohjearvot. Tunnusluvun arvon ollessa yli 2 kertoo se maksuvalmiuden olevan hyvä, arvon ollessa 1–2 maksuvalmius on tyydyttävä ja heikko arvon ollessa alle 1. (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 165.)

Analysoitaessa tunnuslukua on syytä muistaa vaihto-omaisuuden arvostamiseen liittyvät epävarmuudet. Niin Quick ratio kuin Current ratio mittaavat tilinpäätöshetken tilannetta eli ovat staattisen maksuvalmiuden tunnuslukuja. Tilikauden aikana tunnusluvut saattavat vaihdella suurestikin. (Yritystutkimus ry., 2017, 75)

Nettokäyttöpääomaprocentti

Yhtenä maksuvalmiuden mittarina voidaan käyttää nettokäyttöpääomaprocenttia. Nettokäyttöpääoma ilmaisee, kuinka paljon käyttöpääomasta rahoitetaan yrityksen omalla pääomalla ja pitkäaikaisella vieraalla pääomalla. (Niskanen & Niskanen, 2004, 121.)

Nettokäyttöpääoma saadaan laskettua kaavan 8 mukaan, jossa rahoitusomaisuus on lyhytaikaiset saamiset lisättynä rahoilla ja rahoitusarvopapereilla (Yritystutkimus ry., 2017, 74).

$$\text{Nettokäyttöpääoma} = \text{Vaihto-omaisuus} + \text{Rahoitusomaisuus} - \text{Lyhytaikainen vieraspääoma}$$

Kaava 8 Nettokäyttöpääoma (Yritystutkimus ry., 2017, 74)

Nettokäyttöpääomaprocentti puolestaan osoittaa yrityksen nettokäyttöpääoman suhteen liikevaihtoon. Nettokäyttöpääomaprocentti lasketaan Kaava 9 mukaan.

$$\text{Nettokäyttö =} \frac{\text{Vaihto-omaisuus + Rahoitusomaisuus - Lyhytaikainen vieraspääoma}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

pääomaprocentti

Kaava 9 Nettokäyttöpääomaprocentti (Yritystutkimus ry., 2017, 74)

Analysoitaessa useampaa vuotta peräkkäin yrityksen nettokäyttöpääomaprocentilla voidaan osoittaa maksuvalmiuden kehitys suhteessa liikevaihdon kehitykseen. (Niskanen & Niskanen, 2004, 121.)

Käyttöpääomien kiertoajat

Myyntisaatavien, ostovelkojen ja varastojen kiertoaikaa kuvaavia tunnuslukuja voidaan laskea kiertoaikojen tai -nopeuksien avulla. Käyttöpääomaerien kiertoaikaa ja -nopeutta osoittavat tunnusluvut kertovat käyttöpääoman sitoutumisesta yritykseen ja kuinka nopeasti käyttöpääomat vaihtuvat yrityksessä rahaksi. Yrityksen kannalta hyödyllistä olisi, että ostovelkarahoitusta hyödynnettäisiin mahdollisimman hyvin ja pidettäisiin myyntisaatavien saldoja sekä varaston saldoa mahdollisimman pieninä. (Niskanen & Niskanen, 2004, 122.)

Analyysia tehtäessä on kuitenkin otettava huomioon alakohtaiset eroavaisuudet. Esimerkiksi varastojen pitäminen minimissä saattaa vaikuttaa negatiivisesti yrityksen liikevaihtoon. Tilanteessa, jossa yrityksen kiertonopeuden tunnusluvut ovat negatiivisia, yritys rahoittaa lyhytaikaisella vieraalla pääomalla pitkäaikaisia investointejaan. (Niskanen & Niskanen, 2004, 122.)

Tavanomaisesta, 12 kuukauden mittaisesta, tilinpäätöksestä tunnuslukua laskettaessa jaetaan myynti normaalisti 365:llä tai 360:llä päivällä. Johdonmukaisuuden vuoksi kaikkia käyttöpääoman kiertoaikoja laskettaessa on hyvä käyttää samaa päiväjakajaa. (Niskanen & Niskanen, 2004, 123.)

Myyntisaatavien kiertoajan tunnusluvulla osoitetaan, kuinka nopeasti asiakkaat keskimäärin maksavat laskunsa eli kuinka monen päivän kuluessa laskun päiväyksestä laskut kirjaantuvat yrityksen kassaan. Yrityksen kannalta on aina parempi, mitä nopeampi kiertonopeus on. (Koski, 2017, 84.)

Useasti yrityksellä sitoutuu huomattavasti rahaa myyntisaataviin. Jos myyntisaatavien maksuajat venyvät pitkiksi, lisää se yrityksen rahoituskustannuksia sekä luottotappioiden

riski kasvaa. (Syvänperä & Lindfors, 2014, 111.) Myyntisaatavien kiertoaika lasketaan kaavan 10 mukaan jakamalla myyntisaatavat keskimääräisellä päivittäisellä myynnillä.

$$\text{Myyntisaatavien kiertoaika} = \frac{\text{Myyntisaatavat}}{\text{Myynti / Päivät}}$$

Kaava 10 Myyntisaatavien kiertoaika (Niskanen & Niskanen, 2004, 123)

Maksuvalmiuden lisäämiseksi eli kiertoaajan pienentämiseksi yrityksessä tulisi miettiä perinnän tehostamista, kassa-alennusten antamista tai omien myyntisaatavien myymistä rahoitusyhtiöille. (Kaisanlahti ym. 201, 190.)

$$\text{Myyntisaatavien kiertonopeus} = \frac{\text{Jakson päivien lukumäärä}}{\text{Myyntisaatavien kiertoaika}}$$

Kaava 11 Myyntisaatavien kiertonopeus (Niskanen & Niskanen, 2004, 123)

Kaavan 11 mukaan voidaan laskea yrityksen **myyntisaatavien kiertonopeus**. Päivien lukumääränä käytetään samaa lukumäärä kuin myyntisaatavien kiertoaajan kaavassa oli jakajana. Kaavassa 11 nimittäjässä on myyntisaatavien kiertoaikatunnusluku. Tunnusluvun avulla saadaan selvitettyä kuinka monta kertaa myyntisaatavat kiertävät kyseisen ajanjakson esimerkiksi tilikauden aikana. (Niskanen & Niskanen, 2004, 123.)

Myyntisaatavien kiertoaika- ja kiertonopeustunnuslukuja tulkittaessa on muistettava, että niiden antama kuva yrityksen myyntisaatavien tilasta on jonkin verran kapea. Jos pystyttäisiin tarkastelemaan myös myyntisaatavien ikää, antaisi se tarkemman kuvan niiden tilanteesta. (Niskanen & Niskanen, 2013, 391.)

Ostovelkojen kiertoaika- ja kiertonopeustunnusluvut lasketaan kaavan 12 mukaan samalla tavalla kuin myyntisaatavien vastaavat tunnusluvut. Yritys pystyy rahoittamaan omaa toimintaansa korottomalla vieraalla pääomalla käyttäen hyväkseen ostolaskujensa maksuaikoja. Ostovelkaan ei kohdistu korkoa, jos yritys maksaa laskunsa eräpäivään mennessä. Ostovelkojen kiertoaajan avulla pystytään siten hahmottamaan, kuinka yritys on käyttänyt hyödykseen saamaansa lainarahoitusta. Tunnusluvun avulla pystytään

selvittämään, kuinka pitkiä maksuaikoja yritys on pystynyt itselleen neuvottelemaan. (Niskanen & Niskanen, 2013, 399.)

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = \frac{\text{Ostovelat}}{\text{Ostot / Päivät}}$$

$$\text{Ostovelkojen kiertonopeus} = \frac{\text{Jakson päivien lukumäärä}}{\text{Ostovelkojen kiertoaika}}$$

Kaava 12 Ostovelkojen kiertoaika ja kiertonopeus (Niskanen & Niskanen, 2004, 125)

Ostovelkojen kiertonopeuden avulla voidaan tulkita yrityksen maksukäyttäytymistä. Mitä isompi on ostovelkojen kiertonopeus, sitä pidemmälle yritys on siirtänyt velkojensa maksua. Tälläkään tunnusluvulla ei ole suurta merkitystä, jos sen tulosta ei verrata muihin vuosiin. Rahoituslähteen vähenemisenä voidaan pitää sitä, että yrityksen ostovelkojen kiertonopeus on muuttunut selvästi, vaikka maksuehdot eivät ole muuttuneet. Edellä mainitussa tilanteessa on kuitenkin syytä huomioida myös yleisessä rahoitusmarkkinoiden tilassa tapahtuneet muutokset. (Niskanen & Niskanen, 2013, 399.)

Varastojen kiertoaikat tunnusluvun avulla pystytään selvittämään yrityksessä varastoihin sitoutuvaa pääomaa. Tunnusluvussa jaetaan tarkasteluajanjakson ostot ajanjakson lopussa varastossa olevien tavaroiden arvolla. (Niskanen & Niskanen, 2013, 386.) Tunnusluku lasketaan kaavan 13 mukaan.

$$\text{Varaston kiertoaika} = \frac{\text{Varastot}}{\text{Varastojen hankintamäärä / Jakso päivien lkm}}$$

Kaava 13 Varaston kiertoaika (Niskanen & Niskanen, 2004, 127)

Tunnusluku kertoo sen, kuinka kauan yritykseen ostetut raaka-aineet tai tuotteet ovat varastossa ennen kuin ne poistuvat varastosta joko tuotantoon tai suoraan myyntiin. Yrityksen käyttöpääomaa sitoutuu varastoon sitä enemmän, mitä suurempi tunnusluvun arvo on. (Niskanen & Niskanen, 2004, 127.)

Varaston kiertoaikatunnusluku lasketaan samalla tavalla kuin myyntisaatavien ja ostovelkojen tunnusluvut, kaavan 14 mukaan:

$$\text{Varaston kiertonopeus} = \frac{\text{Jakson päivien lkm}}{\text{Varastojen kiertoaika}}$$

Kaava 14 Varaston kiertonopeus (Niskanen & Niskanen, 2004, 127)

Varaston kiertonopeudella pystytään osoittamaan kuinka monta kertaa varastot kiertävät vuoden aikana. Olettamuksena tässä on, että kaikki vanhat varastot käytetään ennen uusien varastotuotteiden hankkimista. (Niskanen & Niskanen, 2013, 387.)

Edellä on esitetty yksittäin myyntisaatavien, ostovelkojen ja varastojen kiertoaikatunnusluvut. Kiertoajat voidaan esittää myös yhdessä, jolloin sitä kutsutaan **nettokäyttöpääoman kiertoajaksi**. Nettokäyttöpääoman kiertoaika voidaan laskea kaavan 15 mukaisesti.

$$\text{Nettokäyttöpääoman kiertoaika} = \text{Myyntisaatavien kiertoaika} + \text{Varaston kiertoaika} - \text{Ostovelkojen kiertoaika}$$

Kaava 15 Nettokäyttöpääoman kiertoaika (Niskanen & Niskanen, 2013, 400)

Nettokäyttöpääoman kiertoaika osoittaa helposti mahdollisesta liikevaihdon kasvusta syntyneen käyttöpääoman kasvun. Tunnusluvun avulla pystytään osoittamaan pienten kasvuyritysten likviditeettiongelman. Yrityksen kannattavuus ja myynti saattavat olla kunnossa, mutta sen myyntisaatavat kotiutuvat liian hitaasti siihen nähden, kuinka nopeasti yrityksen on maksettava omat ostovelkansa. Nettokäyttöpääoman kiertoaikaa tulisi yrityksessä pyrkiä pitämään mahdollisimman pienenä. (Niskanen & Niskanen, 2004, 129-130.)

3.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Taseesta laskettavat pääomarakennetta, eli oman ja vieraan pääoman suhdetta, kuvaavat tunnusluvut ovat vakavaraisuuden tunnuslukuja. Mitä suurempi osa kokonaispääomasta on omaa pääomaa, sitä vakavaraisemmasta yrityksestä on kyse. Yrityksen hyvä

vakavaraisuus yleensä korostuu taloudellisesti haastavina aikoina. Taloudellisesti vaikeina aikoina korot yleensä nousevat ja yrityksen on selvittävä nousevien korkojen ja lainan lyhennyserien maksuista. Omalle pääomalle maksettavasta voitonjaosta ei ole samanlaista suunnitelmallista maksuaikataulua ja se voidaan jättää maksamatta. (Syvänperä & Lindfors, 2014, 116.)

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste lasketaan kaavan 16 mukaan. Tunnusluvussa suhteutetaan oma pääoma taseen loppusummaan, josta on vähennetty sellaisen keskeneräisen työn tai projektin saadut ennakot, jotka sisältyvät yrityksen vaihto-omaisuuteen. (Niskanen & Niskanen, 2004, 131.)

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Kaava 16 Omavaraisuusaste (Niskanen & Niskanen, 2004, 131)

Omavaraisuusastetta pidetään vakavaraisuuden perusmittarina. Omavaraisuusasteen avulla voidaan määrittää yrityksen vakavaraisuus, tappionsietokyky ja yrityksen kyky selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. (Yritystutkimus ry., 2017, 69.)

Omavaraisuusasteen ollessa yli 40 % yrityksen omavaraisuuden katsotaan olevan hyvä. Omavaraisuusasteen ollessa 20–40 % katsotaan tilanteen olevan tyydyttävällä tasolla ja heikolla tasolla, jos omavaraisuusaste jää alle 20 %. (Yritystutkimus ry., 2017, 70.)

Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteuttamalla yrityksen velat liikevaihtoon saadaan suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku. Tunnusluvussa taseen veloista vähennetään saadut ennakot. Suhteellinen velkaantuneisuus lasketaan kaavan 17 mukaan. (Niskanen & Niskanen, 2013, 59.)

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{\text{Taseen velat - saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Kaava 17 Suhteellinen velkaantuneisuus (Niskanen & Niskanen, 2013, 59)

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnuslukua voi luotettavasti verrata vain saman toimialan yritysten kesken. Kustannus- ja taserakenteet vaihtelevat huomattavasti eri toimialojen yritysten kesken. Siksi tunnuslukua on perusteltua käyttää vain saman toimialan yrityksiin. Yrityksen velkaantuneisuuden katsotaan olevan hyvä, jos tunnusluvun arvo jää alle 40 %, tyydyttävä, jos arvo on 40–80 % ja heikko, jos tunnusluku ylittää 80 %. (Niskanen & Niskanen, 2004, 132-133.)

Gearing-prosentti

Gearing-prosenttia voidaan kutsua myös nettovelkaantumisasteeksi. Tunnusluvussa yrityksen korollista vierasta pääomaa, josta on vähennetty likvidit varat, eli rahat ja rahoitusarvopaperit, suhteutetaan yrityksen omaan pääomaan. Gearing-prosentti lasketaan kaavan 18 mukaan. (Niskanen & Niskanen, 2013, 59.)

$$\text{Gearing-prosentti} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{Rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

Kaava 18 Gearing-prosentti (Niskanen & Niskanen, 2013, 59)

Gearing-prosentti havainnollistaa tilannetta, jossa yrityksessä ensin käytettäisiin kaikki likvidit varat korollisten velkojen maksuun, minkä jälkeen olisi selvillä yrityksen vieraan pääoman määrä. Niskaset pitävät kirjassaan (2004, 133) tällaista tilannetta hypoteettisena.

Tunnusluvun ollessa enintään yksi katsotaan yrityksen vakavaraisuuden olevan hyvä. Tunnusluku saa negatiivisen arvon, jos rahat ja rahoitusarvopaperit ovat enemmän kuin korollinen vieras pääoma. Jos oma pääoma on negatiivinen, on yrityksen vakavaraisuus erittäin heikko. Tällöin tunnusluku saa myös negatiivisen arvon. (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, 164.)

3.4 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös

Prosenttilukumuotoisessa tilinpäätöksessä tuloslaskelman ja taseen luvut muutetaan prosenttimuotoiseksi. Tuloslaskelmassa liikevaihto merkitään sadalla prosentilla. Muut tuloslaskelman luvut muutetaan prosenteiksi niin, että kunkin rivin lukua verrataan

liikevaihtoon. Taseessa loppusumma merkitään sadalla prosentilla ja taseen muut luvut muutetaan prosenteiksi suhteessa loppusummaan. (Niskanen & Niskanen, 2013, 49.)

Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös on käytännöllinen, kun halutaan tutkia yrityksen tuloslaskelman ja taseen eri erien kehittymistä valitun ajanjakson aikana. Prosenttilukumuotoisen tilinpäätöksen heikkoutena voi pitää sitä, ettei se kuitenkaan kerro, mikä on ollut tietyn erän todellinen euromääräinen muutos. Lisäksi on muistettava, että yksittäisen erän huomattava muutos vaikuttaa myös muihin eriin, vaikka muut erät eivät olisi euromääräisesti paljoa muuttuneet. (Niskanen & Niskanen, 2004, 88-89.)

Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös antaa analysoijalle tärkeää informaatiota yrityksen tuloslaskelman kululajien ja taseen rakenteen muutoksista vertailuajankohdan sisällä. Prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta on nähtävissä suoraan eri kululajikohtaiset muutokset ja näin ollen esimerkiksi kannattavuuden muutos on helposti havaittavissa. Prosenttilukumuotoisesta taseesta selviää niin omaisuus- kuin rahoitusrakenteen muutokset. Vielä enemmän prosenttilukumuotoisesta tilinpäätöksestä saa informaatiota, jos on käytettävissä sellaista tietoa, jolla voidaan selvittää mistä kehitys on johtunut. Tällaista tietoa on mahdollista saada yrityksen tilinpäätöksien liitetiedoista ja toimintakertomuksista. (Niskanen & Niskanen, 2004, 90-96.)

Prosenttilukumuotoiset tilinpäätökset mahdollistavat eri kokoisten yritysten vertailun keskenään, koska kaikki luvut ovat suhteutettuja liikevaihtoon ja taseen loppusummaan. Samalla toimialalla toimivien yritysten prosenttilukumuotoisia tilinpäätöksiä voi hyvin vertailla keskenään, mutta eri toimialojen yritysten vertailuun prosenttilukumuotoiset tilinpäätökset eivät sovellu. Tämä johtuu siitä, että eri toimialoilla yritysten välillä on erilaisia kulu- rakenteita ja prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ei huomioi näitä. (Niskanen & Niskanen, 2004, 90-96.)

3.5 Trendianalyysi

Trendianalyysissä eri vuosien tilinpäätöksiä verrataan toisiinsa siten, että valitun ajanjakson ensimmäinen vuosi on perusvuosi, johon muita vuosia prosentuaalisesti verrataan (Niskanen & Niskanen, 2013, 49). Trendianalyysi on siten myös prosenttiperusteinen tilinpäätös. Poiketen prosenttilukumuotoisesta tilinpäätöksestä trendianalyysissä valitaan yksi vuosi, yleensä tarkastelujakson ensimmäinen vuosi, perusvuodeksi. Perusvuoden tuloslaskelman ja taseen kaikki erät merkitään sadalla prosentilla.

Vertailuvuosien eriä verrataan laskemalla prosentuaalinen muutos kullekin erälle käyttäen perusvuoden erää vertailukohtana. (Niskanen & Niskanen, 2004, 96.)

Trendianalyysin heikkous on, kuten prosenttilukumuotoisen tilinpäätöksenkin, ettei lopputulos pysty osoittamaan muuta kuin muutoksen perusvuoteen, muttei erän absoluuttista muutosta. Trendianalyysia pystyy käyttämään hyväkseen vain saman yrityksen peräkkäisten vuosien tilinpäätöksiä vertailtaessa, ei vertailtaessa eri yrityksiä keskenään. (Niskanen & Niskanen, 2004, 102.)

3.6 Kassavirta-analyysi

Riku Lehtisen, liike-elämän ja johdon konsultti Tuloksetekijät Oy:stä, mukaan kassavirta-analyysi paljastaa nopeasti yrityksen mahdollisesti liian vähäiset tulot tai liian suuret menot. Kassavirta-analyysin avulla pystytään osoittamaan selkeästi, jos kassavirta ei kestä yrityksen liian suurien investointiohjelmien, lainojen lyhennyksiä tai osinkojen maksuja. Lehtinen pitää kassavirta-analyysin tulosta puhtaana totuutena verrattuna esimerkiksi tuloslaskelmaan ja taseeseen. Riku Lehtisen mukaan tuloslaskelmaa on laillisesti mahdollista manipuloida ja tase saattaa sisältää liian toiveikkaita arvostuksia. (Lehtinen, 2017)

Toimiakseen ongelmitta yritys tarvitsee riittävästi kassavirtaa. Kassavirran merkitys korostuu erityisesti silloin, jos yritys pyrkii kasvamaan tai investoimaan voimakkaasti tai sen toiminta on tappiollista. Yrityksen juoksevia kuluja pystytään maksamaan vain likvideillä kassavaroilla. (Koski, 2017, 87.)

Yrityksen tulojen riittävyyttä voidaan havainnoida kassavirtalaskelman avulla. Kassavirtalaskelmassa myyntituloilla ajatellaan ensin katettavan juoksevan toiminnan menot, sitten rahoituskulut ja verot sekä viimeiseksi investoinnit, lainojen lyhennykset ja voitonjako. (Yritystutkimus ry., 2017, 55.)

Yrityksissä rahavirrat kulkevat hyvin epäsäännöllisesti ja siksi taseen kautta lasketut tunnusluvut, kuten Quick ratio -tunnusluku, saattavat antaa virheellisen kuvan yrityksen maksukyvyistä. Tämä johtuu siitä, että tunnusluvut lasketaan vain yhden tietyn hetken, esimerkiksi tilinpäätöshetken, luvuilla. Kassavirtalaskelman avulla pystytään analysoimaan yrityksen maksuvalmiutta aikasarjana. Jatkuvan kassavarojen riittävyyden seuraaminen vaatii kassavirtalaskelman, taulukko 1, laatimista kuukausittain. (Koski, 2017, 93.)

Yritys voi hyödyntää kassavirtalaskelmaa ja sen analysointia hyväkseen tilanteessa, jossa sen on tarkoitus panostaa liiketoimintansa kasvuun. Kasvuun panostava yritys joutuu yleensä tiukoille kassavarojen riittävyyden kanssa ja kassavirtalaskelman avulla kasvu voidaan pitää hallittuna. Yritys voi myös käyttää hyväkseen kassavirtalaskelmaa analysoidessaan ja kehittäessään myynti- ja tuotantoprosessiaan samoin kuin hinnoittelussa ja budjetoinnissa. (Koski, 2017, 94-107.)

Taulukko 1 Kassavirtalaskelma (Yritystutkimus ry., 2017, 56)

KASSAVIRTALASKELMA

Liiketulos	
+	Poistot ja arvonalentumiset
<hr/>	
=	Käyttökate
-/+	Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys
+/-	Pakollisten varausten lisäys/vähennys
<hr/>	
=	Toimintajäämä
+	Rahoitustuotot
-	Rahoituskulut
-	Verot
+/-	Satunnaiset tuotot/kulut
<hr/>	
=	Rahoitusjäämä
-/+	Investoinnit (netto)
-/+	Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys
<hr/>	
=	Investointijäämä
+/-	Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys
+/-	Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys
+/-	Pääomalainojen lisäys/vähennys
+/-	Oman pääoman maksullinen lisäys/vähennys (pl. Osingonjako)
-	Osingonjako
-/+	Lainasaamisen lisäys/vähennys
<hr/>	
=	Rahavarojen muutos
+	Rahavarat tilikauden alussa
-	Rahavarat tilikauden lopussa
<hr/>	
=	0

Kassavirtalaskelma laaditaan taulukon 1 mukaan vähennyslaskumuodossa ja siitä on nähtävissä, kuinka hyvin myynnistä saadut tulot ovat kattaneet menot ja kuinka paljon rahoitusta on järjestetty omalla tai vieraalla pääomalla. Kassavirtalaskelma osoittaa myös miten mahdollinen tilikauden ylijäämä on käytetty. (Yritystutkimus ry., 2017, 55.)

Laadittaessa kassavirtalaskelmaa käytetään hyväksi oikaistua tuloslaskelmaa ja virallista tasetta sekä liitetietoja. Jotta kassavirtalaskelman lopputulos olisi mahdollisimman oikea ja vertailukelpoinen, käytetään laskelmassa oikaistua tuloslaskelmaa. Koska tilinpäätösanalyysissä käytetyt taseen oikaisut eivät ole kassavirtavaikuttaisia, kassavirtalaskelmassa käytetään oikaisematonta tasetta. (Yritystutkimus ry., 2017, 55.)

Yrityksen tulojen riittävyttä tarkastellaan kassavirtalaskelmassa eri jäämien avulla. Toimintajäämä osoittaa euromäärän, joka yrityksen myyntituloista on jäljellä, kun siitä on maksettu liiketoiminnan lyhytvaikutteiset menot. Rahoitusjäämä puolestaan osoittaa

euromäärän, joka yrityksellä on jäljellä, kun toimintajäämästä on vähennetty rahoitus-
tuotot ja -kulut, verot sekä satunnaiset tuotot ja kulut. Investointijäämä puolestaan osoit-
taa euromäärän, joka on jäljellä, kun rahoitusjäämästä on vähennetty tehdyt investoinnit.
(Yritystutkimus ry., 2017, 60-61.)

4 LATE-RAKENTEET OY:N TILINPÄÄTÖKSIEN ANALYSOINTI

Tilinpäätöksien analysointi suoritetaan toimeksiantoyrityksen vuosien 2016–2020 tilinpäätöksistä. Analysoinnissa käytetään tunnuslukuanalyysia, prosenttilukumuotoista tuloslaskelmaa ja tasetta, trendianalyysia sekä kassavirta-analyysia. Vuosi 2016 poikkeaa selvästi tarkasteluajanjakson vuosista. Vuotta 2016 on käytetty perusvuotena, joka ei poikkeavuutensa vuoksi ole ollut paras vertailuvuosi.

4.1 Tunnuslukujen analysointi

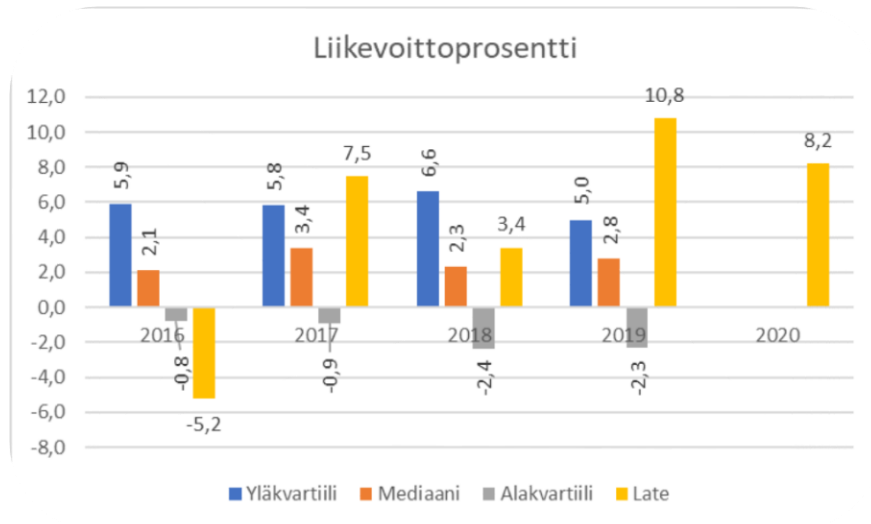
Toimeksiantoyrityksellä ei ole ollut korollista velkaa tarkasteluajanjakson aikana muuten kuin ensimmäisenä vuonna. Late-Rakenteet Oy:n tilinpäätöksiä analysoitaessa tunnusluvuista jätetään käyttämättä suhteellinen velkaantuneisuus ja gearing-prosentti, koska tunnuslukujen antama informaatio ei anna merkittävää lisäarvoa analyysia varten. Toimialan, (16239) muu rakennuspuusepäntuotteiden valmistus, vertailutiedot löytyvät lopputyötä kirjoittaessa vuosilta 2016–2019 (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2020).

4.1.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Kuviosta 1 nähdään, että toimeksiantoyrityksen **liikevoittoprosentti** on tarkasteluajanjakson aikana vaihdellut merkittävästi. Vuosi 2016 on ollut selvästi heikoin vuosi, kun taas vuosi 2019 on ollut tuloksellisesti paras vuosi. Verrattaessa yrityksen liikevoittoprosenttia saman toimialan tunnuslukuihin, nähdään toimeksiantoyrityksen vuoden 2016 olleen toimialaankin nähden heikko. Muuten toimeksiantoyrityksen liikevoittoprosentti on toimialan mediaania tai yläkvartiilia parempi.

Liikevoittoprosentti osoittaa, että vuosi 2016 on ollut toimeksiantoyrityksessä operatiivisesti vaikea vuosi ja se heijastuu liiketulokseen. Late-Rakenteet Oy:ssä on kuitenkin vuoden 2016 jälkeen pystytty parantamaan operatiivisia toimintoja siten, että seuraavina neljänä vuonna tunnusluvun arvot ovat selvästi kohentuneet. Liikevoittoprosentti on keskimäärin ollut 4,9 %, joka Yritystutkimuksen mukaan on heikko liiketulos. Yksittäinen

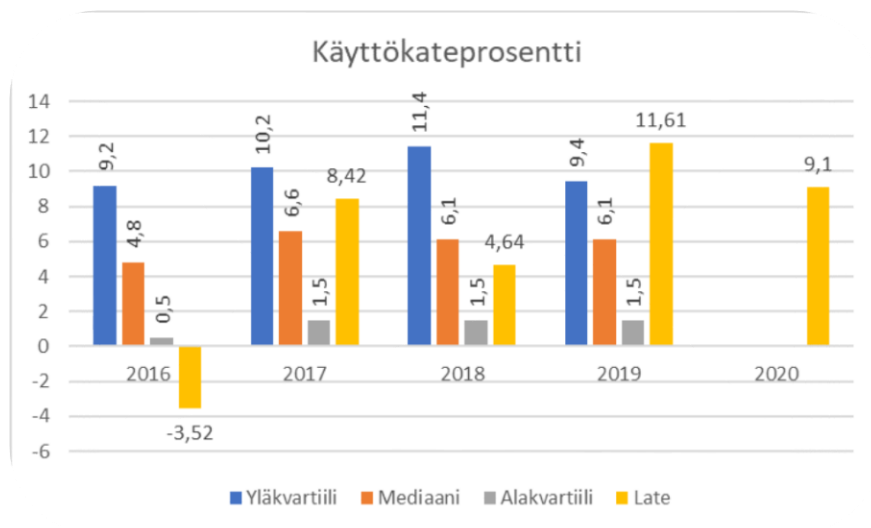
vuosi painaa selvästi keskimääräistä liike-tulosta, vaikka joukossa on vuoden 2019 liike-tulos, joka on ollut hyvä. (Yritystutkimus ry., 2017, 64.)

Kuvio 1 Liikevoittoprosentti 2016–2020

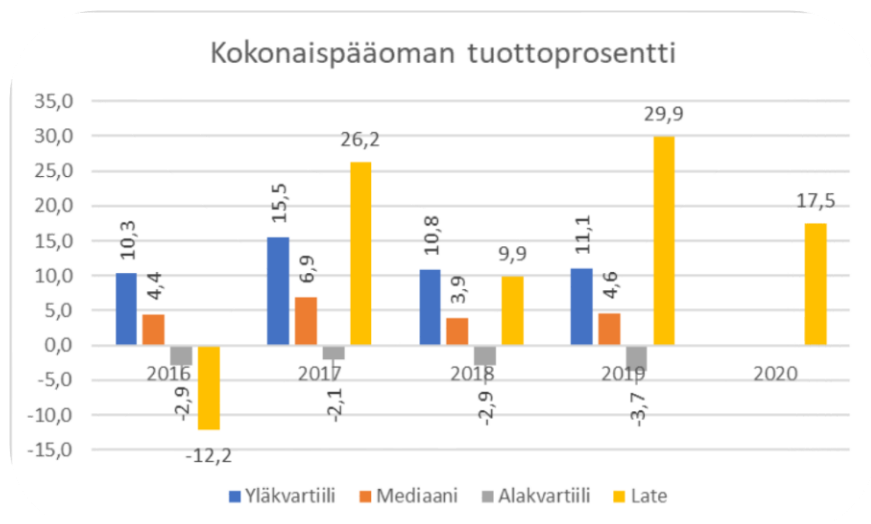
Käyttökateprosentti, kuvion 2 mukaan, osoittaa samankaltaista informaatiota kuin liikevoittoprosentti. Vuosi 2016 on ollut yritykselle heikko ja vuosi 2019 vastaavasti hyvä. Verrattaessa toimialan vuoden 2017 liikevoittoprosenttia toimeksiantoyritykseen nähdään, että Late-Rakenteet Oy:n liikevoittoprosentti on yli toimialan yläkvartiilin. Vastaa-vasti vuoden 2017 käyttökateprosentti osoittaa, että Late-Rakenteet Oy:n liikevoittopro-sentti jää selvästi toimialan yläkvartiilin alle.

Käyttökateprosentin antamien tunnuslukujen vertailtavuutta vaikeuttaa yritysten erilai-nen käytäntö tuotantovälineiden suhteen. Yrityksen, jossa tuotantovälineet omistetaan itse kulut syntyvät käyttökateen jälkeen. Yrityksen vuokratessa tuotantovälineensä, ku-lut syntyvät ennen käyttökateä. Teollisuuden käyttökate asettuu 5–20 %:n vaihteluvä-liin. (Yritystutkimus ry., 2017, 64.) Late-Rakenteet Oy:n tapauksessa tuotantovälineet ovat pääasiassa omassa omistuksessa.

Kuvio 2 Käyttökateprosentti 2016–2020

Kokonaispääoman tuotto prosentti osoittaa kuviossa 3 edelleen, että vuosi 2016 on ollut kannattavuudeltaan erittäin heikko. Tunnusluku sukeltaa vuonna 2016 toimialan vertailussa selvästi muita yrityksiä enemmän, kun taas muina vertailtavina vuosina toimeksiantoyrityksen tunnusluku on yläkvartiilissa tai selkeästi sen yli. Late-Rakenteet Oy:ssä on onnistuttu vuosina 2017–2020 tuottamaan hyvää tulosta kaikelle sen toimintaan sitoutuneelle pääomalle.

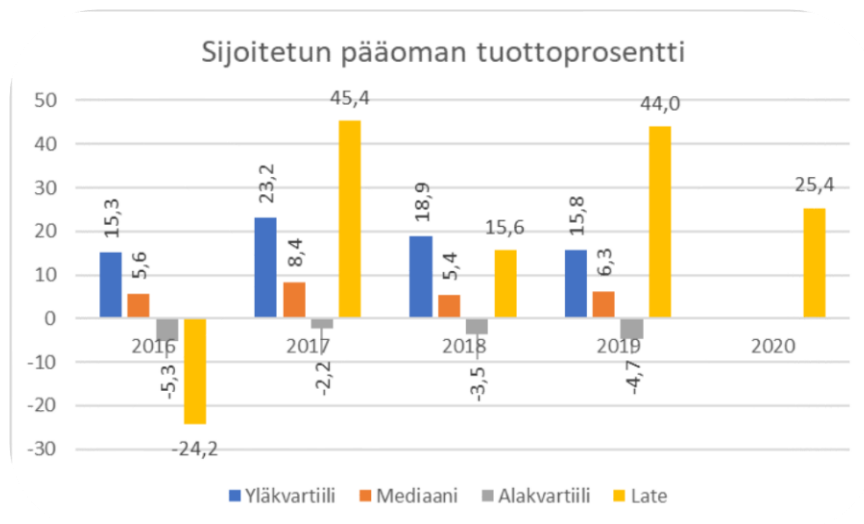

Kuvio 3 Kokonaispääoman tuotto prosentti 2016–2020

Kokonaispääoman tuotto prosentti on koko tarkasteluajanjakson aikana ollut keskimäärin 14,3 %. Jos poikkeava vuosi 2016 jätetään pois, kokonaispääoman tuotto prosentti on

keskimäärin ollut 20,9 %. Molemmat keskiarvot osoittavat Late-Rakenteet Oy:n tuottaneen kaikelle siihen sitoutuneelle pääomalle hyvää tuottoa. Tunnusluvun heikkoutena voidaan pitää sitä, että yritysten tekemät arvonkorotukset vaikuttavat tunnusluvun antamaan tulokseen. Toimeksiantoyrityksen tapauksessa tasearvojen pohjana käytetään hankinta-arvoja. (Yritystutkimus ry., 2017, 67.)

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti, joka esitetään kuviossa 4, jatkaa samaa kannattavuuden osoittamista kuin edelliset tunnusluvut. Toimeksiantoyrityksessä on viiden vertailuvuoden aikana muutoin pystytty tuottamaan joko lähes toimialan mediaanin tasoista kannattavuutta tai jopa yläkvartiiliin ylittävää kannattavuutta, lukuun ottamatta vuotta 2016.

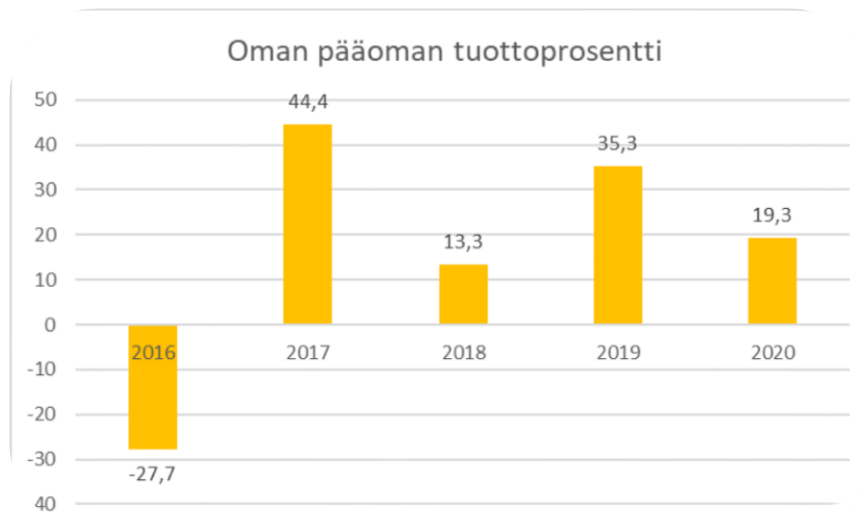

Kuvio 4 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti 2016–2020

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti osoittaa yrityksen tuottaman suhteellisen kannattavuuden korolliselle tai korottomalle sijoitetulle pääomalle. Vertailtaessa tunnuslukua yritysten välillä, on muistettava, että vierasta pääomaa ei pystytä jakamaan korottomaan ja korolliseen pääomaan. Arvonkorotukset ja investoinnit vaikeuttavat tunnusluvun kehityksen arvioimista. Toimeksiantoyrityksessä on ollut vuosina 2016 ja 2018 enemmän investointeja käyttöpääomaan kuin muina vertailuajanjakson vuosina. (Yritystutkimus ry., 2017, 68.)

Oman pääoman tuotto prosentti osoittaa kuviossa 5, että oman pääoman sijoittajat, Late-Rakenteet Oy:n tapauksessa omistajat, ovat saaneet sijoituksilleen hyvää tuottoa vertailuajankohdan jokaisena vuonna, lukuun ottamatta vuotta 2016. Oman pääoman tuotossa tapahtuu samankaltaista kannattavuuden heiluntaa kuin kaikissa muissakin

kannattavuuden tunnusluvuissa. Late-Rakenteet Oy:n tapauksessa oman pääoman tuotto prosenttia tarkasteltaessa voidaan todeta, että yritys on pystynyt tuottamaan omistajilleen heidän vaatimaa tuottoa keskimäärin hyvin. Tarkastelujakson keskimääräinen oman pääoman tuotto prosentti on ollut 16,9 %, minkä voidaan todeta olevan hyvä. (Koski, 2017, 76.)

Kuvio 5 Oman pääoman tuotto prosentti 2016–2020

Kannattavuuden tunnusluvut osoittavat selkeästi vuoden 2016 olleen Late-Rakenteet Oy:ssä kannattavuudeltaan vertailuajanjakson heikoin vuosi. Toimeksiantoyrityksen muut vuodet ovat olleet kannattavia, vaihdellen kuitenkin suuresti. Yrityksen investoinnit ja tehdyt ratkaisut aineellisten hyödykkeiden omistamisen muodoissa näyttävät vaikuttaneen tiettyinä vuosina kannattavuuteen, erityisesti vuonna 2018.

Toimeksiantoyrityksellä on ollut tilinpäätöshetkellä velkaa vain vuonna 2016. Late-Rakenteet Oy:n liiketoiminta on ollut vuonna 2016 tappiollista. Vuonna 2016 myös yrityksen myyntisaamisista on kirjattu alas suurehkoja luottotappiota. Vuosi 2020 olisi saattanut olla taloudellisesti yhtä hyvä kuin vuosi 2019, mutta vuoteen 2020 sisältyy työntekijäpuolen työehtosopimusneuvotteluiden vuoksi järjestämä yhden kuukauden mittainen lakko. Karkeasti arvioiden helmikuun lakko aiheutti Late-Rakenteet Oy:lle kahdeksan prosentin liikevaihdon menetyksen.

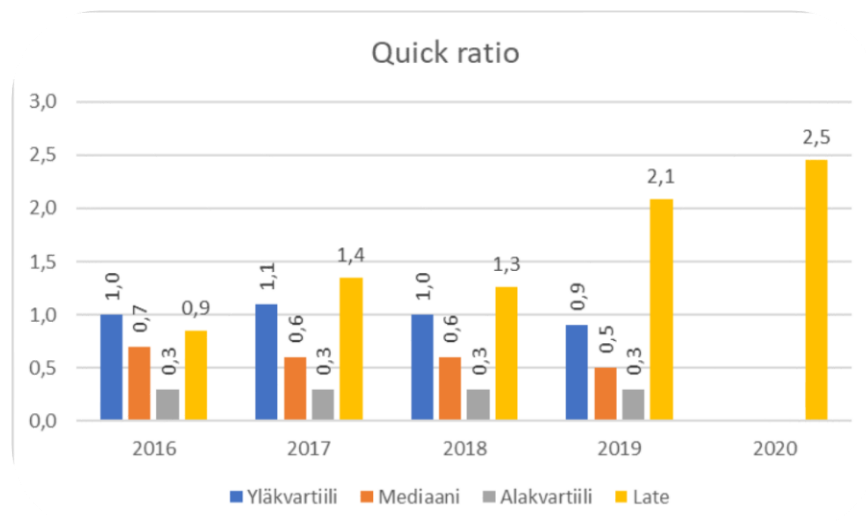
Late-Rakenteet Oy ei ole käyttänyt oman pääoman tuoton kasvattamiseksi vieraan pääoman vipuvaikutusta. Tällaisessa vipuvaikutustilanteessa yritys kasvattaa oman pääoman tuottoa vieraan pääoman avulla. Late-Rakenteet Oy:ssä ei ole tarkasteluajanjakson aikana käytetty lähes lainkaan korollista vierasta pääomaa. Oman pääoman tuoton

kasvattamiseksi voisi ajatella käytettävän vieraan pääoman vipuvaikutusta. Vieraan pääoman tuottovaatimukset eli korko- ja rahoituskulut ovat yleensä alhaisemmat, kuin oman pääoman tuottovaatimukset. Vieraan pääoman käytössä on kuitenkin muistettava, että liian suuri vieras pääoma altistaa yrityksen myös rahoitusriskeihin. (Kallunki, 2014, 115.)

Late-Rakenteet Oy:n toimiala on hyvin suhdanneherkkä. Yksittäisen vuoden sisällä tuotteista saatava kuutiohintaa saattaa vaihdella useampia prosentteja. Eri vuosien välillä vaihtelut voivat olla tätäkin suuremmat. Vuosi 2016 oli erityinen ja poikkeava selvästi muista vuosista. Poikkeavuuteen johtaneet syyt ovat yrityksessä tiedossa, mutta niitä ei käydä tässä opinnäytetyössä tarkemmin läpi.

4.1.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut

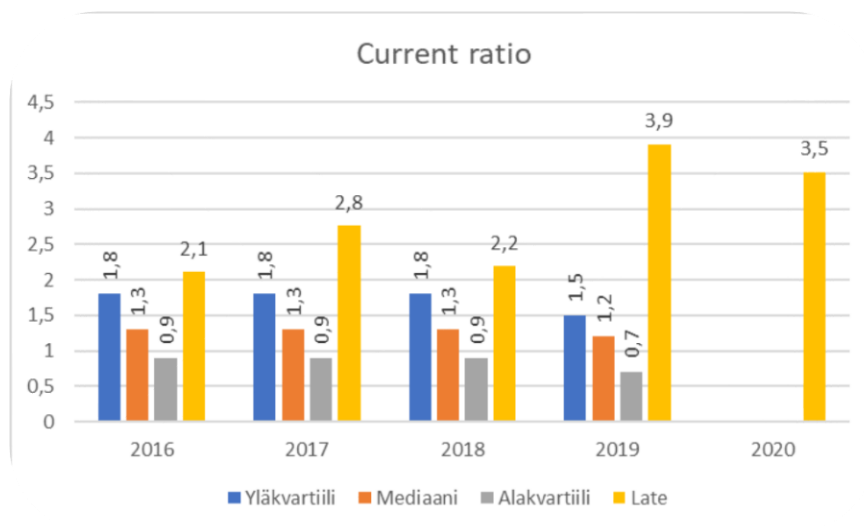
Kuviosta 6 nähdään toimeksiantoyrityksen **Quick ratio** -tunnusluvun olevan koko vertailuajanjakson ajan melko hyvä. Tämä kertoo siitä, että Late-Rakenteet Oy:n nopeasti rahaksi muutettava omaisuus riittää kattamaan yrityksen lyhytaikaiset velat. Verrattaessa toimeksiantoyrityksen tunnuslukuja toimialaan, nähdään tunnusluvun olevan kaikkina vuosina yli yläkvartiilin, lukuun ottamatta vuotta 2016, jolloin tunnusluku on kuitenkin ollut lähes yläkvartiilissa. Toimeksiantoyrityksen maksuvalmius, Yritystutkimuskeskuksen asettamien ohjearvojen mukaan, on ollut tyydyttävä vuonna 2016 ja hyvä muina vuosina (Yritystutkimus ry., 2017, 75).

Kuvio 6 Quick ratio 2016–2020

Current ratio -tunnusluku kuviossa 7 vahvistaa Quick ratio -tunnusluvun antamaa kuvaa toimeksiantoyrityksen maksuvalmiudesta. Yritystutkimuksen asettamien ohjearvojen mukaan Late-Rakenteet Oy:n Current ratio -tunnusluku on ollut hyvä kaikkina vertailuajanjakson vuosina (Yritystutkimus ry., 2017, 75).

Vertailtaessa tunnuslukua saman toimialan tunnuslukuihin, huomataan maksuvalmiuden pysyvän hyvänä, yli toimialan yläkvartiiliin, koko vertailuajanjakson ajan. Current ratio -tunnuslukuun sisältyy yrityksen vaihto-omaisuus. Late-Rakenteet Oy:n vaihto-omaisuus on melko suuri, joten se selvästi parantaa yrityksen Current ratio -tunnuslukua. Voidaan kuitenkin olettaa, että verrattaessa saman toimialan yrityksiin, tunnusluku antaa todellisen vertailtavan kuvan yrityksen maksuvalmiudesta.

Kuvio 7 Current ratio 2016–2020

Quick ja Current ratio -tunnuslukujen heikkous piilee siinä, että ne ovat vain yhden hetken, tässä tapauksessa tilinpäätöshetken, tunnuslukuja. Näin ollen tunnusluvut ovat vain tilinpäätöshetken poikkileikkausanalyyssejä. Rahavirrat kulkevat yleensä yrityksissä hyvin epäsäännöllisesti. Tunnusluvut antavat todellista informaatiota yritykselle, jos niitä lasketaan kuukausittain ja seurataan niiden kehitystä. Kehityksen tulisi olla nouseva, jolloin yritys pystyisi selviytymään maksuistaan. (Koski, 2017, 84.)

Seuraavasta kuvioista 8 selviää Late-Rakenteet Oy:n **nettokäyttöpääomaprosentti**. Toimeksiantoyrityksen nettokäyttöpääomaprosentti on ollut vertailuajanjakson aikana nouseva. Kuvio 8 osoittaa, että varsin suuri osuus Late-Rakenteet Oy:n liikevaihdosta

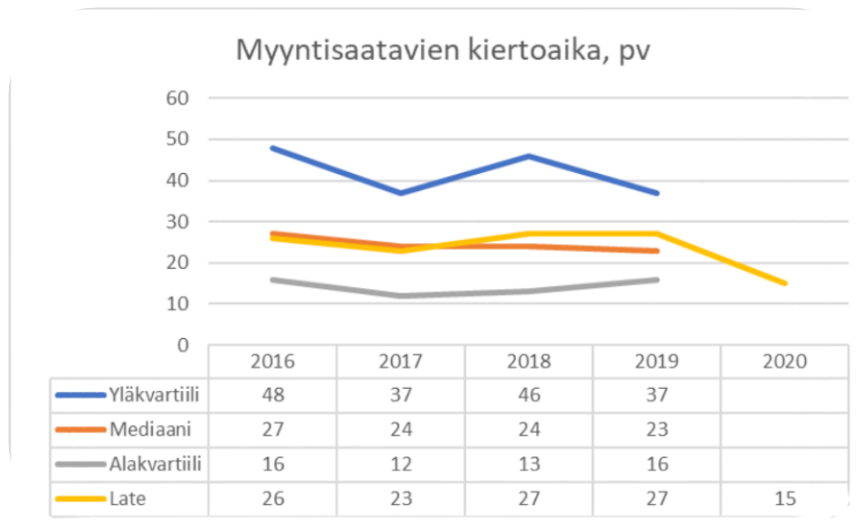
sitoutuu nettokäyttöpääomaan. Nettokäyttöpääoma muodostuu yrityksessä suurimmilta osin rahavaroista ja vaihto-omaisuudesta.

Nettokäyttöpääomaprocentti lasketaan tilinpäätöshetken luvuista. Toimeksiantoyrityksen raaka-ainehankintapolitiikka on ollut jo ennen tarkastelujaksoa sellainen, että varastoa kasvatetaan tietoisesti, mutta hallitusti, ennen tulevaa sesonkijaksoa. Tämä sitoo nettokäyttöpääomaa.

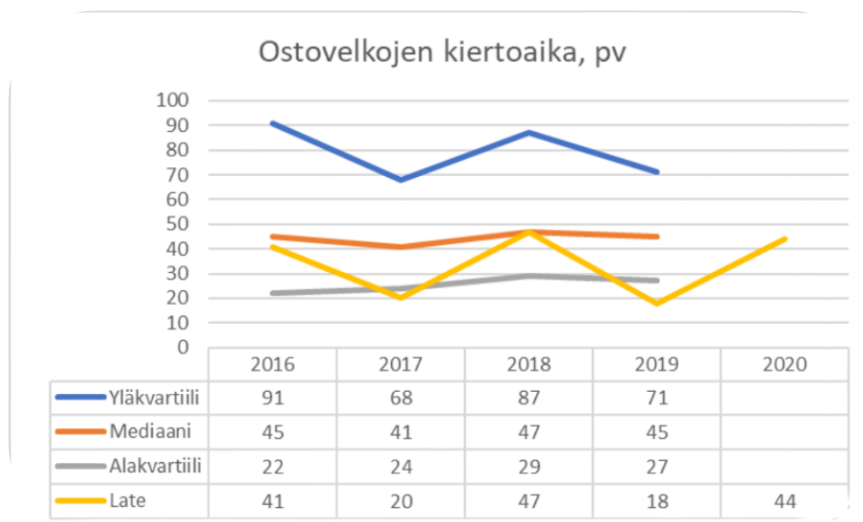
Kuvio 8 Nettokäyttöpääomaprocentti

Myyntisaatavien kiertoaika selviää kuvioista 9. Kuvio osoittaa, että verrattaessa myyntisaatavien kiertoaikaa saman toimialan tunnuslukuihin, Late-Rakenteet Oy:n tunnusluku on ollut kaikkina vertailuvuosina lähellä toimialan mediaania. Toimeksiantoyrityksen myyntisaatavien kiertoaika on pysynyt lähes samalla tasolla koko vertailuajanjakson ajan. Vuosi 2020 on kuitenkin poikkeus, jolloin kiertoaika on laskenut 15 päivään. Poikkeuksellisen hyvä parantuminen myyntisaatavien kiertoajassa vuoden 2019 27 päivästä vuoden 2020 15 päivään on tulosta Late-Rakenteet Oy:n tehostuneesta myyntisaatavien valvonnasta.

Kuvio 9 Myyntisaatavien kiertoaika 2016–2020

Ostovelkojen kiertoaika osoittaa kuviossa 10, että Late-Rakenteet Oy:n maksuajat ovat vaihdelleet vertailuajankohdan sisällä voimakkaasti. Toimialaan verrattuna toimeksiantoyrityksen ostovelkojen kiertoajat ovat pysyneet käytännössä mediaanin alapuolella. Vaikuttaa siltä, että toimeksiantoyrityksen ostovelkojen kiertoaika noudattaisi erikoista ja voimakkaasti vaihtelevaa kaavaa, jossa peräkkäisinä vuosina ostovelkojen kiertoaika on joko yli 40 päivää tai lähellä 20 päivää. Eri sahatavaratoimittajien vaihtelevat maksuehdot näyttävät vaikuttavan ostovelan kiertoaikaan, esimerkiksi 14 pv -2 % verrattuna 30 pv netto.

Kuvio 10 Ostovelkojen kiertoaika 2016–2020

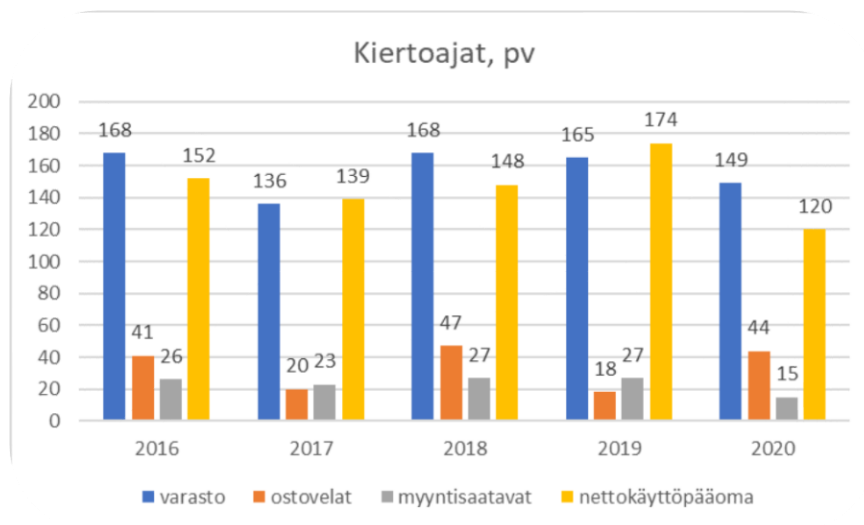
Myyntisaatavien ja ostovelkojen kiertoaikoihin vaikuttaa, että tunnusluvut ovat laskettu tietyn hetken luvuista. Myyntisaatavien kiertoaikaan vaikuttaa yrityksen ulkona olevien myyntisaatavien euromäärä. Tarkempaan analyysiin siitä, minkälainen yrityksen myyntisaatavien tilanne tilinpäätöshetkellä on, tarvittaisiin myyntisaatavista erääntyneiden ikäluokat. Myöskin toimeksiantoyrityksen myyntisaatavien kiertoaikaan vaikuttaa olennaisesti tilinpäätöshetkellä auki olevat suuremmat toimituserälaskut.

Ostovelkojen kohdalla suurta kiertoaikojen vaihtelua voi selittää aikaisemmin mainittu yrityksen hankintapolitiikka, jossa varaudutaan tulevaan sesonkiin kasvattamalla varastoa. Tällaisten hankintojen laskut saattavat olla tilinpäätöshetkellä ostoveloissa, jolloin niiden euromäärät vaikuttavat ostovelkojen kiertoaikaan. Tällöin myös varaston kiertoaajan pitäisi olla suurempi.

Kuviosta 11 on nähtävissä ainakin osittain selitystä ostovelkojen kiertoaajan kasvuihin vertailuajankohdan aikana. Varastojen kiertoaajat vaihtelevat 136–168 päivän välillä. Toimeksiantoyrityksen vaihto-omaisuuden arvo on suuri ja varaston arvo vaihtelee eri vuosien välillä. Kuviosta 11 nähdään myös nettokäyttöpääoman kiertoaika, joka näyttäisi seuraavan varaston kiertoaajan vaihtelua. Tämä vaikuttaisi olevan luonnollista seurausta korkeasta vaihto-omaisuuden määrästä.

Lisäksi kuviosta 11 nähdään, että ostovelkojen kiertoaika ei aina seuraa varastonkiertoaajan suuruutta. Kuitenkin vuosina 2016–2017 kiertoaajat vaikuttavat seuraavan toisiaan. Erityisesti vuosi 2020 poikkeaa keskiarvosta. Varastonkiertoaika on 149 päivää, joka on vertailuajankohdan toiseksi pienin arvo ja ostovelkojen kiertoaika on 44 päivää, joka puolestaan on vertailuajankohdan suurin arvo. Vuoden 2020 poikkeus saattaa selittyä ostojilla, joita ei arvosteta toimeksiantoyrityksessä varaston arvoon. Tällaisia ostoja voivat olla esimerkiksi kohdetöihin hankittavat hintavat teräsosat. Tällaiset hankinnat kirjataan suoraan kuluiksi hankkeelle eivätkä ostot näin ollen kierrä varaston arvon kautta.

Late-Rakenteet Oy:n euromäärältään suurin varastonimike on sahatavara. Sahatavara oikein säilytettynä ei yleensä muutu epäkurantiksi, joten tällaista riskiä ei toimeksiantoyrityksessä suuremmin ole. Sahatavaravarastossa kuitenkin saattaa olla nimikkeitä, jotka eivät jostakin syystä liiku ja joiden arvo on muuttunut vuosien aikana. Viimeisten vuosien aikana varastossa olevien tuotteiden arvot ovat pikemminkin nousseet kuin laskeneet. Late-Rakenteet Oy:ssä varaston arvon laskemisessa käytetään hankinta-arvoa.

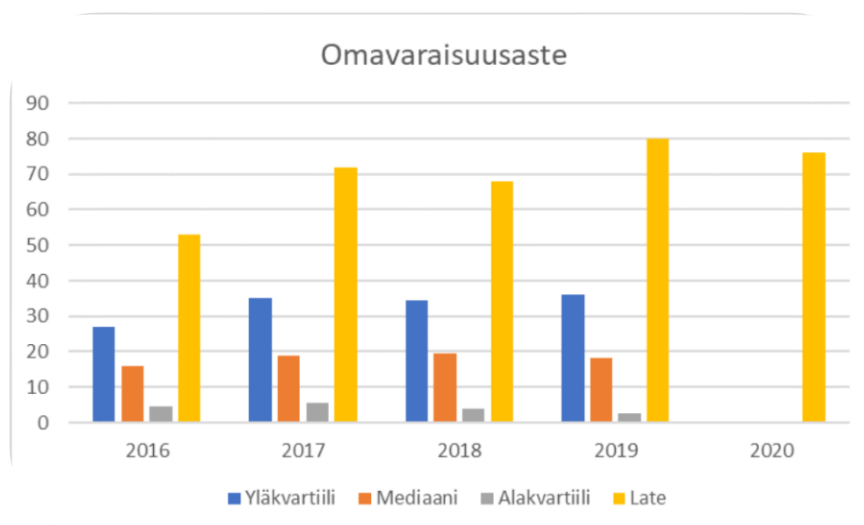

Kuvio 11 Kiertoaikojen yhdistelmät 2016–2020

4.1.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Kuviosta 12 nähdään toimeksiantoyrityksen **omavaraisuusaste**. Kuvio osoittaa, että Late-Rakenteet Oy:n omavaraisuusaste on varsin korkea ja se on kasvanut vertailuajankohdan aikana, ollen vuonna 2019 lähes 80 % taseen loppusummasta. Toimialan muihin yrityksiin verrattuna Late-Rakenteet Oy:n omavaraisuusaste on selkeästi korkeampi.

Toimeksiantoyrityksen varallisuus on suurelta osin sitoutunut taseen vastaavaa puolella vaihtuviin vastaaviin ja on näin ollen todennäköisesti nopeasti muutettavissa likvidiksi. Yhtenä omavaraisuusasteen mittarina pidetään sitä, että varallisuuden tulisi riittää velkojen maksuun. Late-Rakenteet Oy:n tilanteessa varallisuus on tarkasteluajanjakson aikana riittänyt sen velkojen maksuun. (Koski, 2017, 83.)

Kuvio 12 Omavaraisuusaste

Tarkasteluajanjakson aikana velkaantuminen olisi voinut olla yksi keino kasvattaa yrityksen tulosta ja laajentaa toimintaa velkarahoituksella. Vuosien 2016–2020 aikana vieraan pääoman korko on ollut selkeästi matalampi kuin oman pääoman tuottovaatimus. (Niskanen & Niskanen, 2004, 130.) Edelleen on muistettava, että tunnusluvut kertovat yrityksen tilanteesta vain tilinpäätöshetkellä ja tarkempaa informaatiota saadakseen yrityksessä pitäisi laskea tunnuslukuja myös tilikauden aikana.

4.2 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös

Late-Rakenteet Oy:n tuloslaskelma on muutettu taulukossa 2 prosenttilukumuotoiseksi. Taulukko osoittaa, että suurin kuluerä toimeksiantoyrityksessä syntyy materiaalien ja palveluiden kuluerästä. Aikaisemminkin todettu varaston suuri arvo näkyy aine- ja tarvikkehankintojen kulueränä tuloslaskelmasta.

Vuonna 2018 aine- ja tarvikeostojen osuus on ollut suurimmillaan. Katsottaessa kuviota 11 nähdään, että Late-Rakenteet Oy:n varaston kiertoaika ja ostovelkojen kiertoaika ovat olleet suuret vuonna 2018. Taulukon 2 ostot selittävät tunnuslukujen arvoja.

Taulukko 2 Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma 2016–2020

TULOSLASKELMA	2016	2017	2018	2019	2020
LIKEVAIHTO	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Valmiiden tuotteiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	1,04 %	-1,80 %	3,41 %	0,50 %	-3,37 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0,35 %	0,12 %	0,31 %	0,05 %	0,08 %
Materiaalit ja palvelut:					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	50,81 %	46,48 %	51,77 %	42,22 %	40,78 %
Varastojen muutos	-2,19 %	-1,52 %	-2,56 %	1,27 %	0,87 %
Ulkopuoliset palvelut	3,39 %	4,57 %	7,49 %	6,07 %	2,60 %
Materiaalit ja palvelut yhteensä	45,23 %	49,53 %	56,69 %	49,57 %	44,25 %
Henkilöstökulut:					
Palkat ja palkkiot	26,45 %	19,39 %	19,10 %	17,82 %	21,46 %
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	4,70 %	3,48 %	3,46 %	3,09 %	3,10 %
Muut henkilösivukulut	1,40 %	0,77 %	0,57 %	0,47 %	0,73 %
Henkilöstökulut yhteensä	32,55 %	23,64 %	23,14 %	21,39 %	25,29 %
Poistot ja arvonalentumiset:					
Suunnitelman mukaiset poistot	1,73 %	0,96 %	1,14 %	0,84 %	0,91 %
Liiketoiminnan muut kulut	20,36 %	16,72 %	19,24 %	17,97 %	18,07 %
LIKEVOITTO	-5,26 %	7,47 %	3,52 %	10,78 %	8,20 %
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Muut korko- ja rahoitustuotot	-0,05 %	-0,02 %	-0,05 %	-0,05 %	-0,02 %
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	0,00 %	0,00 %	0,11 %	0,00 %	0,00 %
Korokulut ja muut rahoituskulut	0,23 %	0,17 %	0,07 %	0,07 %	0,05 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,18 %	0,15 %	0,12 %	0,02 %	0,03 %
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-5,44 %	7,32 %	3,39 %	10,76 %	8,17 %
Tilinpäätössiirrot					
Poistoeron muutos	0,00 %	0,00 %	0,22 %	0,00 %	0,40 %
Tuloverot	0,00 %	0,00 %	0,28 %	2,14 %	1,51 %
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-5,44 %	7,32 %	2,90 %	8,62 %	6,26 %

Toiseksi suurin kuluerä on henkilöstökulut. Keskimääräinen henkilöstö on vaihdellut toimeksiantoyrityksessä 33–38 henkilön välillä. Henkilöstön keskimääräinen määrä on vuonna 2016 ollut 35 henkilöä, vuosina 2017–2019 33 henkilöä ja vuonna 2020 noussut 38 henkilöön. Henkilöstökulut ovat seuranneet johdonmukaisesti henkilömäärän vaihtelua. Vuonna 2019 henkilöstökulut ovat olleet pienimmillään verrattuna toimeksiantoyrityksen liikevaihtoon.

Yrityksessä tehdyt toiminnalliset muutokset vuoden 2016 aikana ovat laskeneet selkeästi liiketoiminnan muita kuluja vuonna 2017. Kuitenkin liiketoiminnan muut kulut ovat sen jälkeen nousseet, mutta pysyneet vuoden 2016 prosentuaalisen määrän alapuolella. Tarkemman vastauksen saamiseksi siihen ovatko toiminnalliset muutokset laskeneet liiketoiminnan muiden kulujen prosentuaalista määrää vain vuonna 2017, tulisi liiketoiminnan muut kulut käsitellä vielä yksityiskohtaisemmin.

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyy kiinteitä kuluja, jotka eivät ole riippuvaisia liikevaihdon suuruudesta. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi vuokrat ja vakuutukset.

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyy tuotannon koneisiin tehdyt huoltotyöt. Kuluerät huoltotöihin saattavat vaihdella vuosittain euromääräisesti suurestikin. Tarkemman vastauksen saamiseksi liiketoiminnan muut kulut tulisi avata kokonaisuudessaan.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat prosentuaalisesti melko matalalla tasolla. Vaihtelutaso seuraa yrityksen investointeja vuosittain. Matala poistojen määrä kertoo, että yritykseen ei ole tarkasteluajanjaksona tehty suuria investointeja. Investointien puuttuminen näkyy myös taulukosta 3. Todennäköisesti yritykselle on syntynyt jonkin verran investointivelkaa.

Lisäksi taulukosta 3 on nähtävissä, että pysyvien vastaavien prosentuaalinen osuus taseen loppusummasta on todella pieni. Aineelliset hyödykkeet, joihin tuotannon koneet ja laitteet kuuluvat, ovat laskeneet lähes koko vertailuajanjakson ajan. Tämä kertonee myös siitä, että yritys ei ole investoinut ajanjakson aikana suuremmin koneisiin ja laitteisiin.

Taulukosta 3 nähdään myös, että suurin yksittäinen taseen vastaavan puolen erä on vaihto-omaisuus, poikkeuksena vuosi 2020. Yrityksen vaihto-omaisuuden arvo on sangen suuri taseen loppusummaan verrattuna, ollen keskimäärin 53 % taseen loppusummasta. Lyhytaikaiset saamiset ovat vertailuajanjakson aikana laskeneet tasaisesti, kun taas rahat ja pankkisaamiset ovat kasvaneet koko vertailuajanjakson ajan.

Vastattavaa puolelta on nähtävissä, että vieraan pääoman määrä on toimeksiantoyrityksessä laskenut ensin voimakkaasti, jonka jälkeen noussut ja tasaantunut noin 25 % vaiheille. Lyhytaikaisessa velassa merkittävin osuus kuuluu ostovelkoihin ja lomapalkkavelkoihin.

Oman pääoman osuus taseen suhteellisesta arvosta on vertailuajanjakson aikana noussut 47 %:sta 72 %:iin. Suurin osa omasta pääomasta koostuu edellisten tilikausien ja tilikauden voitoista.

Taulukko 3 Prosenttilukumuotoinen tase 2016–2020

TASE	2016	2017	2018	2019	2020
VASTAAVAA					
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat hyödykkeet	0,05 %	0,37 %	0,42 %	0,37 %	0,33 %
Aineelliset hyödykkeet	10,21 %	8,37 %	7,72 %	5,54 %	6,24 %
Sijoitukset	0,69 %	0,63 %	0,21 %	0,20 %	0,17 %
Pysyvät vastaavat yhteensä	10,95 %	9,37 %	8,35 %	6,12 %	6,74 %
Vaihtuvat vastaavat					
Vaihto-omaisuus	62,28 %	55,69 %	56,84 %	53,39 %	36,28 %
Pitkäaikaiset saamiset	0,25 %	0,23 %	0,17 %	0,17 %	0,14 %
Lyhytaikaiset saamiset	23,94 %	24,29 %	20,76 %	20,85 %	9,35 %
Rahat ja pankkisaamiset	2,57 %	10,42 %	13,87 %	19,48 %	47,48 %
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	89,05 %	90,63 %	91,49 %	93,88 %	93,26 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
VASTATTAVAA					
Oma pääoma					
Osakepääoma	4,48 %	4,07 %	3,06 %	2,99 %	2,53 %
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	57,84 %	38,77 %	47,50 %	49,02 %	56,38 %
Tilikauden voitto (tappio)	-15,18 %	24,43 %	7,27 %	23,47 %	13,33 %
Oma pääoma yhteensä	47,13 %	67,27 %	57,83 %	75,48 %	72,24 %
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0,00 %	0,00 %	0,54 %	0,53 %	1,31 %
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen vieras pääoma	10,76 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	42,11 %	32,73 %	41,63 %	23,99 %	26,46 %
Vieras pääoma yhteensä	52,87 %	32,73 %	41,63 %	23,99 %	26,46 %
VASTATTAVAAA YHTEENSÄ	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä analysoitaessa on muistettava, että yksittäisen erän euromääräinen muutos muuttaa erän prosentuaalista suhdetta tuloslaskelmaan ja taseeseen. Vastaavasti toisten erien euromääräinen muutos ei ole välttämättä ollut suurikaan, mutta niiden prosentuaalinen muutos suhteessa liikevaihtoon tai taseen loppusummaan muuttuu yhden erän suhteellisen muutoksen mukana.

4.3 Trendianalyysi

Trendianalyysia tulkittaessa on syytä ottaa huomioon, että perusvuotena käytetty vuosi 2016 on ollut poikkeuksellinen muihin vuosiin verrattuna. Late-Rakenteet Oy:n trendianalyysistä taulukosta 4 on nähtävissä, että liikevaihto on ollut matalimmillaan vertailuajankohdan ensimmäisenä vuonna. Aiemmin todetun mukaisesti vuoden 2019 liikevaihto on korkein, ollen 46 % suurempi kuin vuonna 2016. Muina vuosina liikevaihto on ollut reilut 30 % suurempi kuin vuonna 2016.

Prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta taulukosta 2 on nähtävissä, että materiaali- ja palvelukuluerät olisivat pysyneet suhteellisen samoina. Trendianalyysi kuitenkin paljastaa, että kuluerät ovat olleet muina vuosina selvästi vuotta 2016 korkeammat. Korkeimmillaan ne olivat vuonna 2018 melkein 65 %.

Taulukko 4 Tuloslaskelman trendianalyysi 2016–2020

TULOSLASKELMA	2016	2017	2018	2019	2020
LIKEVAIHTO	100 %	132 %	131 %	146 %	135 %
Valmiiden tuotteiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	100,00 %	-226,39 %	429,98 %	69,87 %	-435,16 %
Liiketoiminnan muut tuotot	100,00 %	44,73 %	117,98 %	20,84 %	31,43 %
Materiaalit ja palvelut:					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	100,00 %	120,37 %	133,99 %	121,66 %	108,31 %
Varastojen muutos	100,00 %	91,51 %	154,05 %	-84,86 %	-53,35 %
Ulkopuoliset palvelut	100,00 %	177,47 %	290,24 %	262,09 %	103,53 %
Materiaalit ja palvelut yhteensä	100,00 %	144,10 %	164,83 %	160,43 %	132,02 %
Henkilöstökulut:					
Palkat ja palkkiot	100,00 %	96,47 %	94,96 %	98,63 %	109,49 %
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	100,00 %	97,52 %	96,93 %	96,39 %	88,94 %
Muut henkilösivukulut	100,00 %	72,27 %	53,89 %	49,56 %	70,30 %
Henkilöstökulut yhteensä	100,00 %	95,58 %	93,47 %	96,19 %	104,84 %
Poistot ja arvonalentumiset:					
Suunnitelman mukaiset poistot	100,00 %	72,89 %	86,66 %	71,35 %	70,82 %
Liiketoiminnan muut kulut	100,00 %	108,08 %	124,26 %	129,26 %	119,77 %
LIKEVOITTO	100,00 %	286,88 %	187,95 %	400,06 %	310,42 %
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Muut korko- ja rahoitustuotot	100,00 %	49,53 %	127,92 %	152,30 %	44,32 %
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	100,00 %	100,00 %	6096,00 %	100,00 %	100,00 %
Korokkulut ja muut rahoituskulut	100,00 %	93,08 %	38,34 %	45,87 %	26,92 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	100,00 %	104,92 %	89,27 %	16,94 %	22,19 %
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	100,00 %	277,02 %	181,96 %	389,34 %	302,55 %
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	100,00 %	277,02 %	170,09 %	331,77 %	255,15 %

Henkilöstökulut ovat olleet vuosina 2017–2019 noin viisi prosenttia alhaisemmat kuin vertailuvuonna. Kuitenkin vuonna 2020 henkilöstökulut ovat nousseet viisi prosenttia vuodesta 2016. Prosenttiperusteinen tuloslaskelma (taulukko 2) osoitti saman kaltaisen kehityksen.

Liiketoiminnan muut kulut ovat olleet vertailuvuotta korkeammat kaikkina muina vuosina. Selkeästi korkeimmillaan kuluerä vaikuttaisi olleen vuonna 2019, joka on ollut vertailuajanjakson tuloksellisesti parhain vuosi. Todennäköisesti liiketoiminnan muut kulut nousevat liikevaihdon kasvaessa, mutta nousu ei ole suhteessa samansuuruisuista kuin liikevaihdon nousu.

Tuloslaskelman trendianalyysistä on jätetty pois poistoeron muutos ja tuloverot. Vertailuvuonna 2016 toimeksiantoyrityksellä ei ole ollut lainkaan kyseisiä eriä, ja tämän vuoksi jälkimmäisten vuosien arvot saavat erikoisia arvoja. Analyysin kannalta poistoeron muutoksen ja tuloveron pois jättäminen eivät vaikuta lopputulokseen.

Tilikauden voitto on ollut muina vuosina vuoteen 2016 verrattuna selvästi korkeampi. Melko suuret prosentuaaliset muutokset johtuvat siitä, että vuosi 2016 on ollut tappiollinen ja muut vuodet ovat olleet voitollisia.

Taulukko 5 Taseen trendianalyysi 2016–2020

TASE	2016	2017	2018	2019	2020
VASTAAVAA					
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat hyödykkeet	100,00 %	863,82 %	1325,87 %	1186,73 %	1245,96 %
Aineelliset hyödykkeet	100,00 %	90,14 %	110,64 %	81,34 %	107,98 %
Sijoitukset	100,00 %	100,00 %	44,25 %	44,25 %	44,25 %
Pysyvät vastaavat yhteensä	100,00 %	94,08 %	111,64 %	83,73 %	108,82 %
Vaihtuvat vastaavat					
Vaihto-omaisuus	100,00 %	98,39 %	133,60 %	128,54 %	102,96 %
Pitkäaikaiset saamiset	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Lyhytaikaiset saamiset	100,00 %	111,60 %	126,91 %	130,59 %	69,03 %
Rahat ja pankkisaamiset	100,00 %	446,63 %	791,04 %	1137,68 %	3269,10 %
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	100,00 %	111,99 %	150,40 %	158,11 %	185,12 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100,00 %	110,02 %	146,38 %	149,96 %	176,77 %
VASTATTAVAA					
Oma pääoma					
Osakepääoma	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	100,00 %	73,75 %	120,22 %	127,11 %	172,30 %
Tilikauden voitto (tappio)	100,00 %	277,02 %	170,09 %	331,77 %	255,15 %
Oma pääoma yhteensä	100,00 %	157,02 %	179,60 %	240,14 %	270,91 %
Tilinpäätössiirtojen kertymä	100,00 %	100,00 %	12500,00 %	12500,00 %	36420,94 %
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen vieras pääoma	100,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	100,00 %	85,52 %	144,71 %	85,45 %	111,06 %
Vieras pääoma yhteensä	100,00 %	68,12 %	115,27 %	68,06 %	88,46 %
VASTATTAVAAA YHTEENSÄ	100,00 %	110,02 %	146,38 %	149,96 %	176,77 %

Taseen trendianalyysistä taulukosta 5 on havaittavissa, että niin aineettomat kuin aineelliset hyödykkeet ovat laskeneet ja kasvaneet vuorovuosina vertailuvuoteen verrattuna. Sijoitukset ovat laskeneet vuonna 2018, jonka jälkeen niiden arvo on pysynyt samana. Tuloslaskelman trendianalyysistä taulukosta 4 on nähtävissä vuoden 2018 sijoitusten arvonalentuminen.

Vaihtuvat vastaavat ovat kokonaisuudessaan kasvaneet koko vertailuajankohdan ajan. Vaihto-omaisuudessa ja lyhytaikaisissa saamisissa on tapahtunut sekä nousua, että laskea verrattuna vuoteen 2016. Prosentuaalisesti suurin kasvu on tapahtunut rahoissa ja pankkisaamisissa, jossa vuoden 2020 loppuun mennessä kasvua on ollut 3269 %. Pitkäaikainen saaminen on vakuus. Sen arvo on pysynyt samana vuodesta toiseen.

Vastattavaa puolella omassa pääomassa nouseva kehitys on ollut yrityksen edellisten tilikausien voittovaroissa, jotka ovat kasvaneet tarkasteluajanjakson aikana 72 % vertailuvuodesta 2016. Oma pääoma yhteensä on näin ollen noussut 170 % vertailuvuodesta.

Lyhytaikainen vieraspääoma vaihtelee vertailuajankohdan aikana jonkin verran, ollen suurimmillaan vuonna 2018. Prosenttilukumuotoisen tilinpäätöksen yhteydessä todettiin toimeksiantoyrityksen suurimpia lyhytaikaisia velkoja olevan ostovelat ja lomapalkkavelat. Pitkäaikaista vierasta pääomaa on ollut ainoastaan vuonna 2016.

Taseen trendianalyysistä on jätetty pois tilinpäätössiirtojen kertymä vastattavaa puolelta. Kertymä ei ole ollut vertailuvuonna 2016. Tämän vuoksi vuosina 2018–2020 muutosprosentiksi tulee harhaanjohtavan suuri luku. Analyysin kannalta tilinpäätössiirtojen kertymä ei vaikuta merkittävästi lopputulokseen.

4.4 Kassavirtalaskelma

Taulukossa 6 on Late-Rakenteet Oy:n kassavirtalaskelmat tarkasteluajanjakson vuosilta 2016–2020. Kassavirtalaskelmat on laadittu käyttäen oikaistua tuloslaskelmaa sekä virallista tasetta ja liitetietoja. Joitakin tietoja on saatu toimeksiantoyrityksestä tarkennuksena.

Taulukosta 6 on nähtävissä, että toimeksiantoyrityksen toimintajäämä vuonna 2016 on ollut negatiivinen. Tämä kertoo siitä, että vuonna 2016 liiketoiminnasta saadut rahavirrat eivät ole riittäneet kattamaan yrityksen lyhytvaikutteisia menoja. Muina vertailuajankohdan vuosina toimintajäämä on ollut positiivinen. Yritystutkimuksen mukaan toimintajäämän tulisi olla aina positiivinen, jolloin yritystoimintaa voidaan pitää kannattavana ja maksuvalmiuden voidaan sanoa olevan kunnossa. (Yritystutkimus ry., 2017, 60.)

Rahoitusjäämä on taulukossa 6 vuonna 2016 negatiivinen kertoen sen, että Late-Rakenteet Oy ei ole pystynyt rahoittamaan investointejaan liiketoiminnasta saamallaan rahavirroilla. Tarkasteluajanjakson muina vuosina rahoitusjäämän avulla on pystytty rahoittamaan investoinnit ja velkojen maksut.

Taulukko 6 Kassavirtalaskelma 2016–2020

KASSAVIRTALASKELMA	2016	2017	2018	2019	2020
Liiketulos	-208 249,19	389 182,90	177 670,93	624 874,06	416 660,64
+ Poistot ja arvonalentumiset	68 498,21	49 925,69	59 359,24	48 876,64	70 039,23
= Käyttökate	-139 750,98	439 108,59	237 030,17	673 750,70	486 699,87
-/+ Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys	- 42 322,61	- 111 735,80	- 9 492,04	- 322 088,56	588 465,26
+/- Pakollisten varausten lisäys/vähennys					
= Toimintajäämä	-182 073,59	327 372,79	227 538,13	351 662,14	1 075 165,13
+ Rahoitustuotot	1 980,72	981,09	2 534,56	3 016,69	877,90
- Rahoituskulut	- 9 266,93	- 8 625,55	- 3 552,67	- 4 250,95	- 2 494,79
- Verot			- 14 324,09	- 124 098,63	- 80 637,89
+/- Satunnaiset tuotot/kulut		5,63			
= Rahoitusjäämä	-189 359,80	319 733,96	212 195,93	226 329,25	992 910,35
-/+ Investoinnit (netto)	-101 508,57	- 40 716,90	- 92 151,00	- 5 484,91	- 87 519,38
-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys			5 486,40		
= Investointijäämä	-290 868,37	279 017,06	125 531,33	220 844,34	905 390,97
+/- Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys	152 674,73	- 152 674,73			
+/- Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys					
+/- Pääomalainojen lisäys/vähennys					
+/- Oman pääoman maksullinen lisäys/vähennys (pl. Osingonjako)					
- Osingonjako				- 94 500,00	- 128 520,00
-/+ Lainasaamisen lisäys/vähennys					
= Rahavarojen muutos	-138 193,64	126 342,33	125 531,33	126 344,34	776 870,97
+ Rahavarat tilikauden alussa	174 642,17	36 448,53	162 790,86	288 322,19	414 666,53
- Rahavarat tilikauden lopussa	- 36 448,53	- 162 790,86	- 288 322,19	- 414 666,53	- 1 191 537,50
= 0	-	-	-	-	-

Vuosien 2017–2020 aikana investointijäämä on ollut positiivinen. Positiivinen investointijäämä tarkoittaa sitä, että tilikausilta saadut tulot ovat riittäneet kattamaan yrityksen investoinnit. Vuoden 2016 osalta tilanne on investointijäämän kohdalla negatiivinen.

Vuoden 2016 tappiollinen liiketoimi on katettu käyttämällä pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kirjattua shekkitilin limiittiä. Vuonna 2017 kyseinen limiitti on maksettu pois ja positiivinen kassavirta on lisännyt rahavaroja. Rahavarojen lisäys on tapahtunut tarkastelujakson seuraavinakin vuosina.

Kassavirta-analyysi osoittaa, että toimeksiantoyrityksen kannattavuus on parantunut vuodesta 2016 lähtien. Taulukosta 6 nähdään Late-Rakenteet Oy:n tulorahoituksen riittäneen kaikkiin yrityksen liiketoimintaan kuuluvien menojen maksuun. Vertailuajanjakson kahtena viimeisenä vuonna yritys on myös maksanut omistajilleen osinkoa. Yrityksen ei ole tarvinnut vuoden 2016 jälkeen käyttää velkoja toiminnan kattamiseksi.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyötä varten toimeksiantoyrityksen tilinpäätösaineistoista oikaistiin ja laskettiin kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvut. Tilinpäätösaineistosta laadittiin prosenttimuotoinen tilinpäätös, trendianalyysi ja kassavirtalaskelma. Vertailuajankohdaksi valittiin vuodet 2016–2020. Vuotta 2016 on käytetty trendianalyysissä perusvuotena, joka ei poikkeavuutensa vuoksi ole paras vertailuvuosi.

Late-Rakenteet Oy:n toiminnallinen historia on pitkä. Yrityksessä on suoritettu sukupolvenvaihdos vuoden 2019 aikana. Uusi sukupolvi on työskennellyt yrityksessä ennen sukupolvenvaihdosta ja heidän aloittamansa tuotannolliset ja toiminnalliset muutokset ovat alkaneet ennen teknistä sukupolvenvaihdosta. Opinnäytetyön yhtenä tarkoituksena oli selvittää muutosten mahdolliset taloudelliset vaikutukset. Opinnäytetyön tarkoituksena oli myös luoda valmiit pohjat ja menetelmät, joita yrityksessä voitaisiin jatkossa käyttää.

Tunnuslukuanalyysin vertailussa on käytetty Työ- ja elinkeinoministeriön sivuilta löytyvää Finnveran laatimaa tilinpäätöstilastoa toimialasta 16239: Muu rakennuspuusepäntuotteiden valmistus.

Tarkasteluajanjaksoon sisältyy selvästi tappiollinen vuosi 2016. Kaikki kannattavuuden tunnusluvut osoittavat vuoden 2016 olleen heikko. Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi vahvistavat vuoden 2016 kannattamattomuuden. Kassavirtalaskelma osoittaa, että vuonna 2016 yrityksen liiketoiminnasta saatu kassavirta ei riittänyt yritystoiminnan kaikkiin kuluihin ja toimeksiantoyritys käytti shekkitilin limiittiä kassavirran korvaamiseksi.

Maksuvalmiuden tunnusluvut osoittavat Late-Rakenteet Oy:n hyvän maksuvalmiuden koko tarkasteluajanjakson ajan. Myyntisaatavien ja ostovelkojen tunnusluvut ovat keskimäärin toimialan mediaania. Toimeksiantoyrityksen varastonarvon suurus vaikuttaa useaan tunnuslukuun. Toimeksiantoyrityksessä ollaan tietoisia suuresta varaston arvosta tilinpäätöshetkellä ja tästä huolimatta noudatetaan suunniteltua raaka-ainehankintapolitiikkaa.

Late-Rakenteet Oy:n tarkastelujakson muut vuodet ovat olleet tuloksellisesti positiivisia ja vuonna 2017 on maksettu aikaisemman vuoden käytetty shekkitilin limiitti pois. Vuosi 2019 on ollut tuloksellisesti tarkasteluajanjakson kannattavin vuosi. Vuonna 2019 toimeksiantoyrityksessä on muutettu raaka-aineiden hankintapolitiikkaa ja tämä on

vaikuttanut positiivisesti vuoden 2019 tulokseen. Vuosi 2020 olisi voinut olla taloudellisesti yhtä kannattava kuin vuosi 2019, mutta vuoteen 2020 sisältyi työntekijöiden kuu-kauden mittainen lakko. Liikevaihdon menetyksen on arvioitu olevan vuonna 2020 8 % suuruinen. Vaikka helmikuun palkat eivät lakon vuoksi ole tulleet Late-Rakenteessa maksettavaksi, on henkilöstön määrän kasvu lisännyt yrityksen palkkakuluja 8,7 % verrattuna vuoteen 2019.

Verrattaessa myyntisaatavien ja ostovelkojen kiertoaikoja toimialan tunnuslukuihin todetaan yrityksen kiertoaikojen olevan toimialan mediaania. Yhdistettäessä Late-Rakenteet Oy:n kiertoajat yhteiseen taulukkoon todetaan varaston ja ostovelkojen kiertoaikojen vaihteluiden seuraavan jonkin verran toisiaan. Late-Rakenteet Oy:n raaka-ainehankintapolitiikan muutos näyttää vaikuttavan kiertoaikojen tunnuslukuihin positiivisesti.

Late-Rakenteet Oy:n omavaraisuusaste on korkea ja tarkasteluajanjakson aikana se on kohonnut reiluun 70 %. Omavaraisuusaste on ollut korkeimmillaan vuonna 2019, ollen lähes 80 %. Yrityksellä ei ole ollut korollista vierasta pitkäaikaista eikä lyhytaikaista velkaa tarkasteluajanjakson aikana kuin vuonna 2016.

Yrityksen oma pääoma on vahva. Liiallinen velkarahoitus altistaa yritystä rahoitusvaikeuksille taloudellisesti huonoina aikoina. Taloudellisesti hyvinä aikoina, jolloin korot ovat yleensä alhaiset, vieraan pääoman tuottovaatimukset ovat yleensä alhaisemmat kuin oman pääoman.

Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi antavat hieman erilaisen kuvan yrityksen tuloslaskelman ja taseen eri eristä. Toisaalta erilaiset tulokset selittävät tunnusluku-analyysin tuloksia.

Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma osoittaa, että toimeksiantoyrityksen kulurakenne pysyy lähes samana vuosien välillä, joitakin pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta. Prosenttilukumuotoinen tase vuorostaan osoittaa, että vaihtuvat vastaavat ja oma pääoma ovat Late-Rakenteet Oy:n suurimmat tase-erät.

Trendianalyysi puolestaan muuttaa oletusta siitä, että tuloslaskelman kuluerät olisivat pysyneet samoina. Vaikuttaa siltä, että kuluerät muuttuvat jonkin verran liikevaihdon suhteessa. Taseen trendianalyysi vahvistaa kaikkien muiden analyysien tavoin, että Late-Rakenteet Oy:n tase on vahva.

Tilinpäätösanalyysia on käyty lävitse yhdessä Late-Rakenteet Oy:n toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan kanssa. Keskusteluiden perusteella toimeksiantoyrityksessä

otetaan käyttöön tunnuslukuanalyysistä Quick ratio, myyntisaatavien, ostovelkojen ja varaston kiertoajat. Näitä kiertoaikoja on tarkoitus laskea kahden kuukauden välein välitilinpäätöksistä saatavilla luvuilla. Late-Rakenteet Oy:n johdon tavoitteena on kiinnittää huomiota kiertoaikojen pituuksiin niillä keinoilla, jotka ovat mahdollisia vaarantamatta kuitenkin yrityksen toiminnallisuutta.

Kassavirtalaskelma otetaan käyttöön toimeksiantoyrityksessä ja laskelma laaditaan välitilinpäätöksen antamilla luvuilla. Trendianalyysi on tarkoitus tehdä puolen vuoden välein, tilinpäätösinformaatiosta ja kesäkuun välitilinpäätösinformaatiosta. Trendianalyysin avulla on tarkoitus seurata kulurakenteen kehittymistä ja mahdollisesti avata joitakin kulu-erä tarkempaan seurantaan. Lopputyöstä on saatu yrityksen sisäiseen käyttöön erinomaisia työkaluja toimintatapamuutosten taloudellisten vaikutusten seuraamiseksi.

LÄHTEET

- Alma Talent 2021. Tunnuslukuopas. Viitattu 21.3.2021. <http://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/>
- Kaisanlahti, T. & Leppiniemi, J., 2018. Tilinpäätäjän käsikirja. 4., uudistettu painos toim. Helsinki: Alma Talent Oy.
- Kaisanlahti, T., Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R., 2017. Tilinpäätöksen tulkinta. 5., uudistettu painos toim. Helsinki: Alma Talent Oy.
- Kallunki, J.-P., 2014. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum Media Oy.
- Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339. Annettu Helsingissä 30.12.1997. Saatavilla <http://www.finlex.fi/fi/ajantasa/1997/19971339>
- Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336. Annettu Helsingissä 30.12.1997 Saatavilla <http://www.finlex.fi/fi/ajantasa/1997/19971336>
- Kirjanpitolautakunta 2021. Yleisohje rahoituslaskelman laatimisessa 30.1.2007. Viitattu 29.3.2021. <http://www.kirjanpitolautakunta.fi/documents//10197/10349155/RAHLASK2007.doc>
- Koski, T., 2017. Pk-yrityksen strateginen talousjohtaminen. Helsinki: Helsingin Kamari Oy.
- Lehtinen, R., 2017. Miksi kassavirta-analyysi on yritykselle elintärkeä? Viitattu 18.3.2021. <http://www.youtube.com/watch?v=9njiS8S9YxE>
- Leppiniemi, J. & Kykkänen, T., 2019. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 10., uudistettu painos toim. Helsinki: Alma Talent Oy.
- Niskanen, J. & Niskanen, M., 2004. Tilinpäätösanalyysi. 2., uudistettu painos toim. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Niskanen, J. & Niskanen, M., 2013. Yritysrahoitus. 7., uudistettu painos toim. Porvoo: Edita Publishing Oy.
- Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624. Annettu Helsingissä 21.7.2006 Saatavilla <http://www.finlex.fi/fi/ajantasa/2006/20060624>
- Rasinaho, K., 2019. Osakeyhtiön tilinpäätös malli 2019. Helsinki: ST-Akatemia Oy.
- Salmi, I., 2010. Mitä tilinpäätös kertoo?. 4.-6. painos toim. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Syvänperä, O. & Lindfors, H., 2014. PK-Yrityksen budjetointi ja raportointi käytännönläheisesti. 4., uudistettu painos toim. Helsinki: Helsingin Kamari Oy.
- Työ- ja elinkeinoministeriö, 2020. ToimialaOnline. Viitattu 21.3.2021. http://www.temtilastopalvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton_Finnvera/Finnvera.px/
- Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista. Annettu Helsingissä 30.12.2015. Saatavilla <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151753>
- Yritystutkimus ry., 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 10., korjattu laitos toim. Helsinki: Gaudeamus Oy.